

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostopna petlitna vrsta
malih oglasov po Din 150 in
Din 200, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 250,
veliki po Din 300 in 400,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 600.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniš
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Postojna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravišтва 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.811, Praga in Dunaj 24.797.

Demagogija.

Belgrad, 25. sept. 1924.

Seje finančnega odbora so nudile kla-
sično sliko, kako demagogijo uganja blviši
režim, ki je sedaj vržen z vlade v opozici-
jo. Pravi, da je kruh opozicije grenak.
Toda načelno čiste stranke opozicije lahko
prenašajo, ker se v opoziciji načelno še
bolj izčistijo ter na vlado vplivajo s svojim
kritičnim nastopom vedno zelo ugodno.
Drugače je pri strankah, katerih edini pro-
gram je oblast. Druge svoje programe so
že davno pozabile in same pokopale. In
med take stranke danes spadata brez dvo-
ma stranki Pašića in Pribičevića. Za take
stranke je v opoziciji brezupno, svoje na-
loge ne morejo izvrševati. Zato prehajajo
na polje najbolj odurne in tudi najbolj ne-
smiselne demagogije. Taka demagogija ni
nevarna ne sedanji vladi in ne strankam,
ki to vlado tvorijo. Navedimo kar po vrsti!

Vlada je finančnemu odboru predložila
načrt za doklade vpokojencem. Po tem
načrtu so izenačeni kronski in dinarski
vpokojenci, ki so bili vpokojeni še po sta-
rem zakonu. Tako n. pr. določa čl. 3., da
dobivajo državni uslužbeni z manj ko
20 letno službo v 2. druginjskem razredu
(Ljubljana) 800 Din doklad, če so imeli
letne penzije 2999 Din ali pa toliko kron.
Tudi v ostalem so določila tega vladnega
predloga precej dobra, akoravno seveda
tudi to ni smatrati za definitivno. Saj sta
Davidović in Spaho deputaciji vpokojencev
sama izjavila, da bo vlada vprašanje vpokojencev
definitivno rešila z revizijo urad-
niškega zakona. Ker pa vlada ve, da vpokojenci
ne morejo toliko časa čakati, jim
hoče provizorično za prvo silo pomagati takoj.
In to se je zgodilo s tem predlogom.
Vpokojenci naj bi dobivali svoje poviške
od 1. septembra dalje. Toda opozicija —
stranka padlega režima — je začela uga-
njati demagogijo in licitirati: Doklade naj
se izplačujejo od 1. aprila 1924. Sklicevali
so se gospodje na to, da je v proračunu
znesek 50 milijonov dinarjev, ki mora za-
dostovati za celo leto. Poslanci vlade so
opozarjali Pašičevce, naj nikari ne liciti-
rajo. Svojo ljubezen do vpokojencev bi bili
dejansko lahko pokazali v dejanju, ko so
bili na vladi. Nič ni pomagalo. Tedaj je
vstal finančni minister dr. Spaho in je po-
vedal sledeče: Prejšnja vlada je z ozirom
na dovoljen kredit 50 milijonov res pri-
pravila nekak načrt za pomoč vpokojen-
cem. Toda pomoč bi bila tako mala, da ta-
kega načrta on ni mogel sprejeti. Moral je
zvišati doklade od 100 do 300 odstotkov,
da se bo saj malo poznalo vpokojencem.
Ker pa je prejšnja vladna večina dala za
vpokojence le 50 milijonov, je jasno, da ta
znesek pri sedanjih dokladah ne zadostuje
za celo leto, ampak bo komaj za 7 mesecev.
Zato bodo vpokojenci rajši sprejeli večje
zneske od 1. septembra dalje, ko se enkrat
manjše od 1. aprila. Pri tem pa imajo si-
gurnost, da jim bodo ti večji zneski ostali
tudi pozneje. Če pa ima opozicija pogum
glasovati za izplačilo od 1. aprila, bo gla-
sovala za manjšo pomoč. In demagoški Pa-
šičevci so se potuhnili s svojo demagogijo,
ki je bila tako razkrinkana. Zmagale so
višje doklade in ne demagogi.

Demagogijo so uganjali Pašičevci tudi
s pokojninami duhovnikom. Posl. Rado-
njič (rad.) je napadel sedanjo vlado, zakaj
obenem ne reši pokojnin duhovnikom, ko
je vendar že prejšnja vlada tak načrt iz-
delala. (Seveda ne izvedla!) Fin. minister
dr. Spaho pa je na te demagoške besede
odgovoril zopet čisto mirno: Sedanja vlada
ne bo sprejemala načrta prejšnje vlade, po
katerem bi nekateri duhovniki (v Srbiji)
dobivali po 800 Din poviška, ostali pa le
300 Din. Zato sedanja vlada dela nov pra-
vičen načrt za vse. In demagogi so morali
zopet molčati.

Najhujše pa se je razkrilo o priliki
debate o zahtevi železniškega ministra
Sušnika, ki je zahteval 140 milijonov kre-
dita za popravno vagonov in izplačilo neka-
terih najvažnejših dolgov. Tu so prišle na
dan gorostasne stvari. Ugotovilo se je, da
je prejšnja vlada samo v železniškem mi-
nistrstvu pustila nad pol milijarde višjih
dolgov in neplačanih računov. Plaćevali ni-
so literacij, niso plačevali anuitet južne že-
leznice, celo delavcem pri gradbi železnice
v Vardištu so ostali dolžni. Ko so prejšnje-

ga finančnega ministra prašali, če je kaj
višjih dolgov, je dal častno besedo, da jih
ni. Sedaj pa so se odkrili za pol milijarde
samo v enem ministrstvu. Za toliko naj-
manj jih je v ministrstvu vojne in morna-
rice. Bog ve, koliko še drugod. Minister
Sušnik je zahteval, naj se mu dovoli ta
kredit, da bo opremil državno delavnico
vagonov v Sarajevu ter se tako rešil za-
sebnih tvrdk, ki so državo le izkoriščale,
kakor se je ugotovilo. Gospodje Pašičevi
in Pribičevići družbe so demagoško iz-
javili, da ne bodo glasovali za ta kredit.
Ker imajo en glas večine v fin. odboru, je
bilo jasno, da bodo kredit lahko preprečili.
Minister Sušnik pa jim je dejal: Gospodje!
Le glasujte proti kreditu. S tem glasujete
zoper to, da bi mogli plačati dolgove pred-
nikov, glasujete pa tudi zoper to, da plač-

kanju države po zasebnih delavnicah vago-
nov storimo konec. Ko je bilo glasovanje
končano, so vladni poslanci klicali: »Osta-
li ste zvesti svojim tradicijam. Glasovali
ste za plačkalce! In tako je tudi ta de-
magoška gesta opozicije razkrinkana. Po
20. oktobru seveda ne bodo več imeli ve-
čine v fin. odboru, tedaj tudi nagajati ne
bodo mogli več.

Demagogijo uganjajo baje tudi sloven-
ski sam. demokrati Zerjavce sorte po
»Jutru« radi davkov na Slovenskem. Tudi
te bo konec prav kmalu. V finančnem mi-
nistrstvu se že silno vesele, ko bodo do-
bili v Vojvodino za izterjevanje ondi že
6 let neplačanih davkov vse najbolj vnete
iztirjevalce iz Slovenije. Mi Slovenci jim
bomo želeli obilo uspeha med brati na
jugul!

Ustavljen položaj vlade.

Belgrad, 26. septembra. (Izvirno.) Po
vratu notranjega ministra g. Nastasa Pe-
trovića iz Zagrebu in po komunikaciji
HRSS je splošno mnenje, da je položaj
vlade končno veljavno ustavljen. Davidović
in Petrović ne bosta šla v Belje, ker se
kralj vrne v Belgrad v nedeljo ali pone-
deljek. V političnih krogih menijo, da bo-
do v začetku prihodnjega tedna zasopni-

ki HRSS stopili v vlado in da bodo novi
ministri prisegli v sredo ali četrtek. Ra-
dikali vidijo, da je položaj zanje popol-
noma izgubljen, vendar skušajo še naprej
z intrigami doseči kake uspehe. Tako na
primer se je govorilo, da se je neki bivši
radikalni minister peljal v Belje, da po-
skusi svojo srečo.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Nocoj je bila
seja ministrskega sveta, na kateri se je
razpravljalo o invalidskem zakonu. V ne-
katerih točkah je ministrski svet zakon
spremenil. Tako je v finančnem oziru
sklenjeno, da se bo izplačevalo v dinarjih,
in sicer po aggu. Zakonski načrt določa,
da se štejejo invalidom, ki nastopijo ofi-
cijski zakon, po katerem bodo invali-
dnostni leta za pokojnino in napredovanje,
in napredovanje, ne morejo pa napredo-
vati več kakor za en čin. Glede vpra-
šanja odkupnine se je povzel nemški in-
validski zakon, po katerem bodo invali-
dnostni leta za nakup nepremičnega
premoženja. Zakon stopi v veljavo z no-
vim proračunom 1. aprila.

Minister za šume in rude je poročal,
da je ugotovil, da dobijo njegovi uradniki
letno 80 kubičnih metrov drv. Ministrski
svet je pooblastil ministra, da z naredbi
zmanjša to množino za polovico, dokler
se to vprašanje ne uredi s pravilnikom,
veljavnim za vso državo.

KRALJEV POVRATEK V BELGRAD.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Pričakujejo,
da se bo kralj vrnil v Belgrad v nedeljo.
Raditega Petrović ne bo odšel v Belje,
pač pa poslani kralju pismeno poročilo o
svojem bivanju v Zagrebu.

ZBOROVANJE NEODVISNIH RADIKALOV.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Jutri se vrši
v Belgradu veliko zborovanje neodvisnih
radikalov Protičeve skupine. Ob tej priliki
bo nastopil tudi Nastas Petrović. Danes se
je s svojimi prijatelji razgovarjal o sodelo-
vanju na tem zborovanju.

RADIKALNI SHOD V PRIJEDORU OD- POVEDAN.

Belgrad, 26. sept. (Izv.). Radikali so
za nedeljo napovedali veliki radikalni
shod v Prijedoru v Bosni, pa so sedaj ne-
pričakovano odpovedali in ga odložili na
nedoločen čas. Trdi se, da je to zborova-
nje izostalo radi velikih nesoglasij, ki so
nastali v Bosni. Za nedeljo je napovedan
shod v Novi Pazovi, na katerem bo govoril
g. Nikola Pašić. Razen tega se vrši shod v
Rumi in Pančevu, kjer bo govoril bivši fi-
nančni minister dr. Stojadinović.

DIJAŠKE ŠTIPENDIJE.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Minister za
prosveto je razpisal 60 štipendij za absol-
vente juridičnih, filozofskih, teoloških in me-
dicinskih fakultet za izpopolnitev študija
v inozemstvu. Minister je odredil, da se
prošnje za štipendije vlagajo pri dekanatih
do 5. oktobra, rektorati pa morajo posla-
ti prošnje ministrstvu do 10. oktobra. Štipen-
dije so sledeče: 500 francoskih fran-
kov za Francijo, 600 belgijskih frankov za
Belgijo, 1000 Kč za Čehoslovaško. Vraču-

nijo se potni stroški za tja in nazaj. Štipen-
dije veljajo od 1. oktobra za 10 mesecev in
se ne morejo podaljšati. Kako visoke bodo
štipendije za druge države, bo ministrstvo
določilo pozneje. Od vsake fakultete pride
vpoštev 10 akademikov na vseh vseučil-
iščih v državi, kar znaša 40 dijakov. Osta-
lih 20 štipendij se razdeli na vse ostale vi-
soke šole v državi.

DR. KULOVEC V SKOPLJU.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Nocoj je od-
potoval v Skopje poljedelski minister dr.
Kulovec na otvoritev poljedelske razstave.

SHOD DR. SPAHE.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) V nedeljo se
vrši v Tuzli shod muslimanske stranke, na
katerem bodo govorili minister dr. Spaho
in več muslimanskih poslancev.

PROMETNE ŠOLE.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Prometni mi-
nister Sušnik je poveril vodstvo promet-
ne šole v Belgradu in organizacijo stro-
kovnega oddelka v ministrstvu g. Repiću
iz Maribora. S tem bo zadoščeno veliki
potrebi našega prometa in bo izpolnjena
vrzel v našem prometnem šolstvu, ker se
bodo te šole organizirale po vsej državi.
Šola se otvori 1. oktobra.

PRITOŽBE ŽELEZNIČARJEV.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Na prometno
ministrstvo prihajajo pritožbe radi kri-
vične prevredbe in razvrstitve uradništva
po novem zakonu. Pripravlja se obširna
revizija, pri kateri se bodo te pritožbe
upoštevale.

PRITOŽBE MUSLIMANOV.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Prometni mi-
nister je popravil veliko krivico, ki jo je
storil minister dr. Vel. Janković musli-
manskim železničarjem. Izdal je naredbi,
po kateri smejo nositi muslimanski želez-
ničarji službene čepice brez senčnikov, ka-
kor zapovedujejo njihovi verski predpisi.

BANČNO URADNIŠTVO PRI DR. BEHMENU.

Belgrad, 26. septembra. (Izv.) Mini-
ster za socialno politiko je sprejel odpo-
slanstvo bančnih uradnikov iz vse države.
Poročali so mu o stanju, v katerem se na-
haja bančno uradništvo, zlasti z ozirom
na to, da se sprejemajo tuji uradniki in
odpuščajo domači. Prosili so ministra, da
z zakonom uredi njihovo pokojnino. Mi-
nister je opozoril na naredbi o pregledu
tujih uradnikov in da je v nekaterih slu-
čajih uvedel preiskavo in dognal, da so
bili domači uradniki nepravilno odpušče-
ni, kakor n. pr. od tvrdke »Sava«, d. d.
v Zagrebu. Minister je izjavil, da je iz-
vedba te naredbe težavna, ker smo nave-
zani na tuj kapital in je ta navezan na
tuje uradništvo (!) Odbijanje tujega kapi-
tala bi povečalo gospodarsko krizo.

PROŠNJA POLJEDELCEV V SRBIJI.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Poljedelci iz
nekaterih krajev v Srbiji, kjer je pšenica
slabo obrodila, so se obrnili na poljedel-
skega ministra, da dovoli brezplačno ali
vsaj znižan prevoz semenske pšenice. Po-
ljedelski minister se je v tej stvari obrnil
na prometnega ministra Sušnika.

KAKAKI IZPUSTILI OKR. GLAVARJA MUNJICA.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Danes so ka-
čaki izpustili okrajnega glavarja Munjića,
ki so ga ujeli in zanj zahtevali 350.000 D
odškodnine. To svoto je zbralo ljudstvo in
jo izplačalo kačakom.

PRAVILNIK ZA DELAVSKE ZBORNICE POTRJEJEN.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Minister za
socialno politiko dr. Behmen je potrdil
pravilnik delavske zbornice, ki že dve
leti čaka na potrjenje.

POMOČNIK FINANČNEGA MINISTRA.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Pomočnik fi-
nančnega ministra Gospodnetić je včeraj
prevzel svoje posle.

POGAJANJA Z MAŽARSKO.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Mažarska vla-
da je končno veljavno pristala na to, da se
pogajanja z našo državo nadaljujejo 1. okt.
Načelnik naše delegacije ostane dr. Ninko
Perić.

PO SMRTI DR. RIBNIKARJA.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Belgrajska
sekcija je povodom smrti dr. Slobodana
Ribnikarja votirala za fond časnikarskih
sirot 1000 dinarjev.

PROTEST ČASNIKARJEV.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Belgrajska
sekcija JNU je radi aretacije Vremenovega
dopisnika Brunona Herende odposlala
Zvezi mednarodne časnikarske organizaci-
je v Parizu rue de Baque 93 brzojavko:
Včeraj so bolgarske oblasti aretirale do-
pisnika belgrajskega dnevnika »Vreme«
radi njegovih poročil iz Bolgarije. Protesti-
ramo proti temu nasilju in prosimo za vašo
kolegialno intervencijo v njegovo korist.
Generalni tajnik JNU Sokić. Ista brzojavka
je bila poslana mednarodnemu časnikar-
skemu udruženju, akreditiranemu pri
Društvu narodov.

PROTEST PROTI BOLGARSKI VLADI.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Kakor smo
včeraj poročali, je bil dopisnik »Vreme-
na« v Bolgariji aretiran. Naš odpravnik
poslov v Sofiji je pri zunanjem ministrstvu
protestiral proti temu, da so zaprli dopis-
nika. Na njegov protest je bolgarska vlada
izrazila svoje obžalovanje in izjavila, da
bodo prizadeti policijski uradniki kazno-
vani.

IZSELITEV SRBSKIH DRUŽIN IZ GRČIJE.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Radi težkega
položaja naših sorojakov v Grčiji se bo
40 srbskih družin izselilo iz grške Make-
donije v našo državo. Raditega je naša
vlada storila korake pri grški vladi, da
jim dopusti preseliti se v našo državo. Gr-
ška vlada je tej želji ugodila. Zunanji mi-
nister je sestavil komisijo, ki bo sprejela
te optante iz Grške in jih naselila v južni
Srbiji. V tej komisiji so nadzornik v notra-
njem ministrstvu Jovanović, nadzornik v
ministrstvu za agrarno reformo Magovčević
in policijski komisar v Dževdželijah
Hadži Kojičević.

SLOVESNOST V KRAGUJEVCU.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Včeraj je pri-
spelo iz Prage 12 družin onih čehoslova-
ških bivših avstroogrških vojakov, ki so
bili za časa svetovne vojske ubiti v Kra-
gujevcu. Tem vojakom na čast bo v Kra-
gujevcu odkrit spomenik. S temi družina-
mi je prišlo nekaj narodnih poslancev.
Čehoslovaški poslanik na našem dvoru
dr. Šeba bo zastopal CSR in v njenem
imenu položil venec. Pri teh slovesnostih
bosta zastopala našo vlado prosvetni mi-
nister dr. Korošec in minister za vojno in
mornarico Hadžić.

KRAJEVNE KONTROLE.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Glavna kon-
trola je odredila, da se osnujejo krajevne
kontrole pri sledečih institucijah: pri od-

delkih finančnega ministrstva v Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani, pri okrožni finančni upravi v Vukovarju, pri poštini hranilnici v Zagrebu in Sarajevu, pri državnih železniških ravnateljstvih v Ljubljani in Sarajevu in pri ravnateljstvu za vodno plovbo.

KARAMBOL MED VLAKOM IN AVTOMOBILOM.

Belgrad, 26. sept. (Izv.) Popoldne ob treh se je zgodilo pri Topčiderju velika železniška nesreča. Avtomobil je zadel v tovorni vlak in so se prevrnili lokomotiva in trije vagoni, naloženi z drvi in opekami. Šofer je hudo ranjen in bo kmalu umrl, vlakovodja in kurjač sta pa skočila s stroja in ostala nepoškodovana. Škoda znaša pol milijona dinarjev.

SVETO LETO.

Rim, 26. sept. (Izv.) Doslej je prijavljenih okoli 70 posebnih romarskih vlakov v Rim ob priliki svetega leta.

MEDNARODNA ŽELEZNIŠKA KONFERENCA.

Pariz, 26. sept. (Izv.) V Benetkah se sestane v kratkem mednarodna železniška konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki Bavarske, Avstrije, Nemčije, Jugoslavije, Češke, Švice, Švedske, Norveške, Danske in Italije. Konferenca se bo pečala v prvi vrsti z vprašanjem direktnega železniškega prometa med Italijo, Avstrijo in Nemčijo preko Brennerja.

RUSIJA ZA REVIZIJO MIROVNIH POGOĐB.

Dunaj, 26. sept. (Izv.) »Neue Freie Presse« objavlja razgovor svojega sotrudnika s sovjetskim zastopnikom Rakovskim, ki je dejal med drugim, da smatra pogodbo o varnosti, o kateri sedaj razpravljajo v Ženevi, za neverjetno nasilje nad premaganimi državami. Kot najboljšo jamstvo za ohranitev miru v Evropi smatra Rakovski revizijo mirovnihih pogođb.

PRED NOVO NEMŠKO VLADO.

Berlin, 26. septembra. (Izv.) Predsedstvo državnozbornskega kluba nemške ljudske stranke je sklenilo z ozirom na sprejetje londonske pogodbe v nemškem državnem zboru, za katero so glasovali tudi nemški nacionalci, da se mora nemškemu nacionalcem omogočiti tudi sodelovanje pri izvedbi londonske pogodbe. O tem sklepu so obvestili vodilni člani nemške ljudske stranke tudi kanclerja. Na ta način je nemškemu nacionalcem omogočen vstop v vladno.

NEMŠKI POSLANIKI POKLICANI V BERLIN.

Berlin, 26. sept. (Izv.) V Berlin so bili poklicani nemški veleposlaniki iz Moskve, Pariza, Londona in Rima.

TRGOVSKA POGODBA MED ANGLIJO IN NEMČIJO.

London, 26. sept. (Izv.) V tukajšnjih krogih smatrajo, da pogajanja za sklep trgovske pogodbe med Anglijo in Nemčijo še niso končnoveljavno prekinjena.

AMERIŠKE VOJNE LADJE PRED SANGHAJEM.

Pariz, 26. sept. (Izv.) Iz San Franciscosa poročajo, da je ameriška vlada ukazala enemu delu ameriške mornarice, da takoj odpluje pred Sanghaj. Z vojnimi ladnjami vred se odpelje tja tudi močan vojaški oddelek na dveh velikih transportnih ladjah.

PREUREDITEV ANGLEŠKEGA VOJNEGA BRODOVJA.

London, 26. sept. (Izv.) Angleška admiraliteta pripravlja obsežno preureditev angleškega vojnega brodogradništva. Posebno močno bo po novi uredbi angleško vojno brodogradništvo v Sredozemskem morju, ki bo močnejše kot italijansko in francosko vojno brodogradništvo skupaj.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Pariz, 26. sept. (Izv.) Zastopniki tujih držav v Sanghajju so poslali vojujočim se strankam dopise, v katerih opozarjajo vojskujoče se stranke, da se ne nameravajo vmešavati v kitajske notranje zadeve, da pa bodo klicali na odgovor vsakega, kdor bi povzročil na lastnini tujih državljanov kakšno škodo.

Sanghaj, 26. sept. (Izv.) Mirovna pogajanja med vojskujočimi se strankami so se razbila.

BOJI V MAROKU.

Madrid, 26. sept. (Izv.) Uradno poročajo, da so španski zasedli važne postojanke okoli Tetuana. Pri Aduerrama se vrše ljuti boji.

URADNIŠKE STROKOVNE ORGANIZACIJE V FRANCIJU.

Pariz, 26. sept. (Izv.) Minister notranjih zadev je dovolil državnim uradnikom, da se smejo strokovno organizirati.

POLET »ZR III«.

Berlin, 26. septembra. (Izv.) Včeraj je nadaljeval Zeppelinov zrakoplov »ZR III« svoj polet po Nemčiji. Iz Frankfurta je plul »ZR III« preko Kassel-a in Hanovra do Bremena in od tam v Kiel. Ob 8. uri je plul nad Lübeckom in potem dalje proti obali Vzhodnega morja. Danes jutraj pa je plul »ZR III« preko Draždan do Berlina in potem proti jugovzhodu. Navdušenje prebivalstva je bilo povsod velikansko.

Friedrichshafen, 26. sept. (Izv.) Zrakoplov »ZR III« je danes popoldne ob 6. uri 29 minut po 33urni srečni vožnji pristal v Friedrichshafnu.

LAKOTA NA FILIPINI.

Pariz, 26. septembra. (Izv.) Po poročilih iz Newyorka grozi prebivalstvu na Filipinih lakota vsled številnih poplav. Okoli 40.000 ljudi je brez hrane. Ameriška vlada je uvedla obširno pomožno akcijo.

NEVIHTE.

Locarno, 26. septembra. (Izv.) V Locarnu (Švica) je divjala huda nevihta, ki je napravila ogromno škodo po vsi okolici. V bližini Somea se je vsled naliva odtrgal kos hriba, ki je zasul vso dolino. Ceste in železnica so porušene, porušen je tudi kolodvor.

Pariz, 26. sept. (Izv.) Na jugovzhodu Francije so veliki viharji povzročili več železniških nesreč.

Kongres v Gradcu in naša moralnost.

Gradec, 24. septembra.

Danes sta končana oba kongresa proti nenravnosti, ki sta trajala skoro cel teden. Zadnje tri dni se je govorilo samo o prostituciji. Kljub dolgotrajnosti zborovanja je bila udeležba vedno zelo številna, ljudje se niso naveličali.

Glede prostitucije in nje reglementiranja so bili v glavnem vsi enega mnenja. Samo zastopnik Rusije je delal žalostno izjemo. Tamonjši vlastodržci so odstavili Boga in odpravili božje zapovedi ter imajo o morali svoje pojme; ženo so »osvobodili od vezi za-

kona«. Zborovalci so dali duška svoji nezadovoljnosti s takimi živalskimi pojmi o morali.

Kongres se je izrekel zoper vsako reglementiranje prostitucije, najbolj pa proti javnim hišam. Kjerkoli so te hiše odpravili, nikjer si jih ne želijo več nazaj. Poudarjalo se je, da le zdravniki, ki ne poznajo najnovejših tozadebnih znanstvenih rezultatov, zahtevajo te kloake nesramnosti. — Dr. Robič je povedal, kako so se ti brlogi na Slovenskem po vojni takorekčez noč, brez ugovora, odpravili; da se pa število spolnih bolezni zaradi tega ni povečalo, ampak se zmanjšalo. To seveda tudi zaradi tega, ker država nudi vso pomoč, da se te bolezni pridno lečijo. — Nespetmet pa je (tega ni izrekel dr. Robič, ampak to je mnenje moje in vsakega pametnega človeka), da se pri nas vsi spolno bolni, če še tako bogati, lečijo zastoj, na državne stroške. Za siromašne bolnike po bolnišnicah ni denarja, te packe pa imajo vse na razpolago in vse prosto! To ni le kričanje dvojna mera, ampak je tudi potuha k grehu! Opozorjamo na to nesmiselnost naše poslance in ministre. Koliko izdatkov imajo države s tem, da sanirajo posledice razuzdanosti! Ko bi toliko porabile za to, da razuzdanost samo preprečijo, bi bilo dobro! Vobče pa so, je povedal dr. Robič privatno, spolne bolezni pri nas močno razširjene, tudi po deželi. Grozote in strahote te bolezni je razstavil na higienični razstavi o priliki ljubljanskega velesojma. Vse slike so vzete »iz življenja«. Kdor je tisto videl, je moral dobiti globok gnus in grozen strah pred njimi; mene je kar v beg poglalo... Poudarjalo se je večkrat na kongresu, da so ekscese, katerih posledice so te bolezni, veljoma v zvezi z alkoholom. 90 odstotkov jih ima alkohol na vesti. Zato Slovenci — boste že opustili to opazko. — le pridno in veselo pijmo kakor doslej; skrbna mati država bo že popravila in z žavbo zamazala nekoliko neprijetne posledice naših grehov!...

V torek popoldne smo se sestali na kratkem pomenek vsi tujaki navzoči zastopniki naše države. Predmet pomenka je bil: Kaj storiti pri nas? Kako ta kongres za nas praktično izrabiti? Izrekli sta se dve misli in storila dva sklepa: 1. Stvoriti moramo najprej »nacionalni komite« mednarodne federacije (zveze) proti trgovini z dekleti in prostitutkami. Mi namreč na kongresu niti glasovati nismo smeli, ker so smeli samo člani te federacije, a pri nas je bila ta federacija doslej nepoznana. Zastopniki vseh treh glavnih mest: Belgrada, Zagreba in Ljubljane smo se zavezali, da hoče vsak za svoje mesto prevzeti skrb, da se »nacionalni komite« osnuje. Posebno so poklicana k temu ženska društva. Opozorjamo našo krščansko žensko zvezo, da bi bilo umestno, ko bi se tudi s takimi vprašanji nekoliko pečala. Gre namreč pri tem predvsem za žensko čast. Zato so se ravno dame kongresa zelo številno udeležile in imele tudi veliko besedo na njem. — 2. Poudarjalo se je: Država brez privatnega dela v tem oziru ne more storiti veliko, privatniki brez države pa tudi ne. Zato mora poleg privatnih interesov tudi država oziroma zakonodajna storiti svojo dolžnost. Od države, oziroma od poslancev se zahtevajo večinoma le materialne ugodnosti in koristi. Toda poleg materialnih so še moralne dobrine, ki so vsaj toliko, če ne še brez primere večje vrednosti kakor je denar, gruda ali popir. In dobro urejena država mora skrbeti tudi za to. Pred seboj na mizi imam članek z naslovom »Staat und Sittlichkeit«, ki citira mnogo odvažnih mož, ki so se o tem izrekli. Dr. Seipel je rekel nedavno, da ni dosti državi sanirati samo finance, treba je sanirati tudi duše. F. W. Foerster: Ljudstvo, ki izgubi sramežljivost, propade. Čistost je največja moč naroda. Sokrat je rekel, da prava državniška umetnost

je: vzgoja ljudstva, duševno skrbstvo, spretno saniranje duš. — Ni časa in prostora navajati več citatov. Recimo nakratko in naravnost: Tudi naša država mora v tem oziru storiti svojo dolžnost. Doslej se to od naše države ni zahtevalo, le panem et circenses. Pa se mora! Na to spet opozarjam in prosim naše poslance in naše ministre. Vse pa, ki se zanimajo za naroda moralno blagostanje, posebno še strokovnjake, pravnike in druge, prosim, pošljite »Sveti vojski« svoje nasvete in predloge, ki jih hoče zbrati in na podlagi njih sestaviti dva zakonska načrta: 1. proti alkoholizmu, 2. proti nemoralnosti, ter jih predložiti narodni skupščini, oziroma našim poslancem. Pokazali nam bodo, kaj znajo. Krasno priliko imajo, za moralno dobrobit naroda pridobiti si sijajne zasluge. Anti.

Beleške.

Oče vseh laži je zelo v živo zadet, ker smo na podlagi uradne izjave g. finančnega delegata in nerodnih izgovorov »Jutra« razkrili, da pretiranega odmerjanja dohodninskega davka ni kriva vlada, ki takega naloga ni nikoli izdala, marveč »javovsko davčno uradništvo«, ki je po navodilih slovenske JDS navilo letos davčni vijak, da bi krivdo za to zvalilo na sedanjo vlado, oziroma na SLS. Oče vseh laži teh naših obdolžitev kar nič noče razumeti, ker so njegove temne pamene preveč pogodile, in se po kačje zvija, češ, da mi »navijanje davkov indirektno zagovarjamo«, da smo »čisto zadovoljni, da se iz naših davkoplačevalcev iztisne še enkrat toliko kot bi se po budžetu smelo«, da »ne napadamo onih davčnih uradnikov, ki davek odmerjajo, ampak one, ki so ga dolžni pobirati« in da napadamo »celokupno davčno uradništvo«. Kolikor besedi, toliko brezstidnih laži! Mi navijanja davkov nismo nikoli zagovarjali niti direktno niti indirektno, marveč smo direktno čisto odločno to navijanje obsojali, ker ne izhaja od vlade, marveč je čisto samovoljno, oziroma na nalog JDS od demokratskih davčnih uradnikov uprizorjeno! Tudi nismo nikoli napadali uradnikov, ki so dolžni davek pobirati, kajti ti so popolnoma nedolžni, ker izvršujejo samo dane naloge, marveč smo čisto konkretno obsodili one uradnike, ki ga preko potrebe odmerjajo z zlobnim namenom nahujskati davkoplačevalce proti vladi, ki jim takega naloga nikoli ni dala! Laž je tudi, da smo napadli celokupno davčno uradništvo, resnica pa je, da smo pokazali na ekspanzente JDS v naši finančni upravi, ki zlorabljajo svojo uradno oblast in davkoplačevalce pritiskajo, ne da bi bila vlada to odredila. — »Jutra« pa naj nam tudi odgovori na našo ugotovitev, da se dohodninski davek letos tudi zato v taki višini pobira, ker je bivši P.-P. režim nabil na dohodnino 30 odstotni prebitek. Toda »Jutra« na to molči in bo tudi zanaprej molčalo, ker mu ni za resnico, ampak za sistematično demagoško klevetanje.

Doslednost pa taka! Svoobodomiselnost kopito je pokazalo »Jutra«, ki se sicer z vsemi štirimi brani očitka, da išče kulturnega boja s cerkvijo, pri vprašanju koncordata. Po eni strani se z vso vnemo poteguje za to, da bi država od Vatikana izsilila staroslovensko bogoslužje, češ da je to državna »nacionalna« zadeva. Na drugi strani pa z enako vnemo brani stališče, da se nima Cerkev vtikati v delokrog države, n. pr. glede verskih šol, ker da je šolstvo izključna zadeva države. Kakšna logika pa je to? Če se nima po »Jutru« Cerkev brigati za šolstvo, potem pa države, oziroma gospodov »Jutrovcev«

(A. Ksjunjin — B. Zvan.

Knez Ciril.

Med onimi ruskimi emigranti, ki so za obnovitev monarhije v Rusiji, je zelo popularen veliki knez Nikolaj Nikolajevič, bivši poveljnik ruske vojske. Danes živi v bližini Pariza, se izogiblje vsakega sodelovanja v političnem življenju in je nedavno izjavil nekemu ameriškemu časnikarju, da se v emigraciji ne da proglasiti niti monarhije niti republike, kajti o obliki državne uprave more odločevati samo ruski narod.

Knez Ciril se je čisto obračal v pismih na bivšega vrhovnega poveljnika in mu predlagal, da ga prizna za naslednika ruskega prestola. Knez Nikolajevič na ta pisma sploh ni odgovarjal.

Iz Koburga pa je vendarle prispela trzjava, da se je knez Ciril sam proglasil za ruskega imperatorja. Ta vest je celo med ruskimi emigranti izzvala veliko prahu. Knez Ciril pojasnjuje svoje postopanje s tem, da želi pomagati ruskemu narodu, kateremu ponovno preti smrt od lakote. Za resne ljudi je seveda nekoliko nerazumljivo, kako se more pomagati ruskemu narodu sedeč v Koburgu in kako more človek samega sebe proglasiti za carja, ko nima niti zemlje niti naroda.

Poleg tega rusko prestolonasledstvo sploh ne postoji, ker se je pokojni car Nikolaj II.

odpovedal kroni v korist svojega brata Mihaila, ta pa se je prestolu odrekol v korist raski narodni skupščini (zakonodajno sobranje).

Kdo je torej ta knez Ciril?

Pokojni Rodzjanko, predsednik ruskega parlamenta je izpovedal nekatere zanimivosti.

Bilo je nekoliko tednov pred revolucijo. Nekega večera je pozvonil v Rodzjankovem stanovanju telefon. Velika kneginja Marija Pavlovna, mati kneza Cirila, je prosila Rodzjanko, naj jo takoj obišče. Ker je bilo že pozno, je Rodzjansko odgovoril, da mu je zelo neugodno odhajati v tem času z doma.

»Tedad pridite jutri na zajtrk!«

Rodzjanko je pristal. Pri zajtrku so bili poleg velike kneginje tudi vsi trije njeni sinovi, med njimi tudi Ciril. Po zajtrku je začela Marija Pavlovna razgovor o političnih dogodkih, o tem, kako so veliki knezi opozarjali carja na resnost položaja, toda car, ki je bil pod vplivom svoje žene, ni hotel nikogar poslušati.

»Umor Rasputina ni pomagal«, je dejala kneginja, »treba je odstraniti carico in vi nam pri tem lahko pomagate.«

Rodzjanko je bil zelo iznenaden in razburjen.

»Oprostite, visočanstvo«, je odgovoril. Toda niti duma, niti njen predsednik se ne morejo baviti s takimi stvarmi...«

Prve dni revolucije, ko so vsi odšli v Tavrčeski dvorec, kjer je bila duma, in ko je

bila duma izpremenjena v vojašnico, so sporočili predsedniku Rodzjanku:

»Prišel je knez Ciril in privedel mornarje gardijske garnizije.«

V prostranih dvoranih bivše dume so se neprestano vršili shodi, govorili so poslanci, govorili oficirji, delavci, prihajali so gardni polki, celi mitralješki bataljoni, baterije in vojniki so iz osebne inicijative postavili topove okoli dume. Vsi so izjavljali svoje zaupanje in vdanost narodni skupščini.

Rodzjanko se je čutil, ko je zvedel za prihod velikega kneza.

V veliki dvorani pa so stali za belimi stebri v vrstah visoki, stasiti gardni mornarji s svojimi oficirji, a pred njimi veliki knez Ciril, poveljnik mornariške garde.

»Vaša prevzvišenost, pripeljal sem vam gardno posadko ruske mornarice, ki želi, da služi državni dumi.«

Rodzjanko se je s kratkim odgovorom obrnil na mornarje, nato pa je pristopil k velike-mu knezu in mu zašepetal:

»Za vas ni tu mesta, visočanstvo.«

To je bilo še poprej, preden se je car odpovedal prestolu. Takrat se nihče ni vedel, kako bo končala revolucija.

Knez Ciril je v pismih pojasnjeval svoje postopanje s tem, ker car, ki je ta čas bil v ostavki, ni dal nobenega glasu od sebe, ker se je veliki knez Mihael skrival in se o nečem dogovarjal z Rodzjankom in ker je radi vsega

tega on prevzel odgovornost na sebe, ker ni hotel, da bi nekdo drugi prevzel poveljstvo nad mornarji. Prepis tega pisma so nedavno objavili boljševiki.

Za časa japonske vojne je bil knez Ciril kot mornar v operativni mornarici in se je nahajal na minonoscu »Petropavlovsk« skupaj z admiralom Makarovim. Ko je odšel »Petropavlovsk« iz Port-Arturja, je naletel na neko mino in se potopil. Poginila je skoro vsa posadka. Na čuden način se je rešil Ciril in par mornarjev.

Cirilova žena Viktorija Fjodorovna je zelo originalna, energična in pametna ženska. Ciril je njen drugi mož. Njen prvi soprog je bil vojvoda hesenški, brat poslednje ruske carice. Fjodorovna se je pojavljala za časa vojne na najnevarnejših krajih. Bila je v službi Rdečega križa. Zanimala se je za politična vprašanja tik pred revolucijo, a na bodočnost Rusije je gledala zelo mračno. Ciril in Viktorija imata dvoje otrok. Sina Vladimirja je Ciril proglasil v svojem manifestu za svojega naslednika na ruskem prestolu. (Še poprej, preden ga je sam zasedel.)

Zadnji, nerazumljivi dogodki v življenju velikega kneza so se odigrali v okolici Koburga, kjer biva knez v vili »Edinburg«. Med Koburgom in Moskvjo pa je razdalja zelo velika. Tem večja je, ker v Moskvi vladajo boljševiki.

čisto nič ne briga vprašanje bogoslužnega jezika v cerkvi. Ta zadeva je popolnoma interna zadeva Cerkve, ki se bo uredila po volji in uvidenosti Cerkve, nikakor pa ne po željah onih, ki po lastnem prepričanju in izjavah v to Cerkve ne spadajo. Saj gospodje »Jutrovec« staroslovenske maše ravno tako ne bodo poslušali kakor ne poslušajo latinske.

»Zaradi klerikalizma živimo v Sloveniji več kot 30 let za ostalim kulturnim svetom.« Tako »Jutro« od 26. septembra t. l. Zgodovina slovenskega naroda pa pravi, da smo Slovenci tekom 30 let napravili velik korak naprej, tako da se smemo meriti z vsem ostalim kulturnim svetom, in sicer ravno po zaslugi katoliškega narodnega in socialnega gibanja, dr. Kreka, združništva, slovenske ljudske politične organizacije, naših ljudskih prosvetnih društev, našega katoliškega tiska itd. Vseh teh 30 let pa je naš liberalizem daleč zaostal za ostalim kulturnim svetom, nima danes niti svoje znanstvene revije, kulturno življenje in je padel do oborožene reakcije, oznanjanja vojaške diktature ter sirove pesti.

Votlo grmenje.

Komaj je vlada zakona, reda in pravice pričela v prosvetnem resoru uvajati počasi red in pa popravljati krivice bivšega režima, že grmi »Učiteljski Tovariš« ter mlo kliče srbsko javnost in vso sokolsko armado na pomaganje. Kot bi kdo znano UJU-jarsko kliko drl s svodom, tako se dere v zadnji številki »Učitelj. Tovariša«. Obrnila bi rada namreč vso pozornost naprednega učiteljstva proč od sebe, ker se ji že majo tla, saj ni dolgo tega, vsaj tako se govori po Ljubljani med učiteljskimi krogi, da je sifrčal g. L. J. iz kluba demokratičnih učiteljev. Od tod tedaj tak vik in krik in velike mastne erke v »Učit. Tovarišu«. Pa vse to ne bode pomagalo; tudi med učiteljstvom tli in zori spoznanje, da tako ne bo šlo dalje, ker stanovske zadeve so večje kot pa krone na glavah prvakov iz »Učitelj. tiskarne«. Krog onih, ki se jim s teh glav ne blišči več tako zelo, da bi ne imeli jasne pogleda v razrvane učit. razmere, je vedno večji, kar kaže, da bode tudi med učiteljstvom zmagala zdrava pamet. Pa to pustimo za sedaj ob strani ter se vrnimo k »Učit. Tovarišu« in nekoliko analizirajmo njegov uvodni članek in ga ocenimo po vsebini. Prvič moramo konstatirati, da odseva iz njega silno velika omejenost, domišljavost ter naivnost pisarja. Po njegovem trapastem mišljenju naj bi sedanji minister prosvete UJU-jarje lepo božal in jih puščal še dalje uganjati orgije v šoli in med ljudstvom in jim povrh tega še dajal ugodnejša službena mesta in različne »ordene«.

Kakopak! Gade naj bi si redili na lastnih prsih, da bi pikali! Še ni dolgo tega, ko se je eden izmed Pribičević-Zerjavovih papirnatih nadzornikov izjavil: »Klerikalcem ne moremo sicer odrekati pametnih idej, ampak to pa je dejstvo, da ne znajo izbrati položaja. To znamo mi, liberalci.« Popolnoma v redu je tedaj, če so se tudi »klerikalci« odprle oči. Zasluge za to pa imate vi sami in vaše, recte Jelenčeve delo, ki se kaže zlasti po vaših skupščinah, okr. šol. konferencah, v vsej plitvi nadutosti, ošabnosti ter v naravnost velikem sovraštvu proti lastnemu slovenskemu narodu, kojega najsvetejše svetinje, t. j. njegovo slovensko zavednost in krščansko prepričanje ponižujete in prodajate za frazo jugoslovanstva. Pokojni Cankar vas je poznal do dna duše in vas zato ovekovečil v »Hlapcih«. To je sicer skrajno žalostno, toda resnično. Tudi, če bi se bil obrnil afont o resnici proti vam, UJU-jarji, bi to ne bilo prav nič čudno; kajti vse vaše delo tako v šoli in izven šole, v uradu in izven urada, v organizaciji in izven organizacije — vpije naravnost po afontu. Opise vašega šolskega in izven šolskega dela imamo iz nekaterih krajev v rokah, a nam je preveč za ugled učiteljskega stanu, zato jih ne objavimo. Spomnimo pa vas samo na izvajanja vaših skupščin tako na Bledu, v Krškem in Dubrovniku, kjer ste pledirali za »izbacenje« veroučiteljev iz šol, kar pomeni v logičnih posledicah toliko kakor razkristjanjenje šol in naroda. In ta gorostasna predrznost! Take resolucije, ki pomenijo afont proti katoliškemu prebivalstvu Jugoslavije, si upate osebno vročiti ministru — kat. duhovniku! Mi naravnost obdudujemo gospoda ministra, da je mogel ob toliki predrznosti ostati hladan, a hladni pa niso katoliški starši, o čemer pričajo kupi zahtev, prošnja in groženj, ki vse izvenevajo v en sam refren: proč z našimi UJU-jarji. Mi, kakor smo že rekli, visoko cenimo učiteljski stan, cpoštujemo tudi nam politično nasprotne učitelje, ne jemljemo jim niti svobode, ako se hočejo udeleževati tudi politično izven šole na korekten način, kakor se spodobi za ljudsko vzgojitelje in izobražene ljudi. Navedli bi lahko veliko število krajev, kjer delujejo v nam nasprotnih organizacijah liberalni učitelji in nimajo vsled tega nobenih težav z nami, ako nas ne izzivajo naravnost. Celo vaše edino zveličavno peda-

goško načelo, t. j. sokolstvo, nas ne bi vznemirjalo, če bi ga ne uvajali zlorabno v šolo, kar se pa dogaja na sto in sto šolah ter tako nefer mrznja proti šoli in se širi vaše destruktivno delo po vaseh, občinah in deželi, ki ni v prav nobenem skladu s pedagogiko. Skrajno netovariško, naravnost

do pa je tudi, da proglašate edino sebe za nosilce nacionalizma, za edine prosvetne nacionalne delavce, hoteči s tem denuncirati vse druge kot anacionalne elemente. In tistega očitanja denuncianstva drugim bi vas moralo biti sram, ker skoraj ne izide štev. »Učit. Tovariša« orez denunciacij-

Vse beži — ker smrdi.

Dopisi.

Struge. Dne 21. t. m. je bil za župana izvoljen prejšnji župan Anton Pogorelec, zvest pristaš SLS in vsi trije svetovalci so odločni pristaši SLS. Nasprotniki so se do zadnjega trenutka na vse načine trudili, da bi preprečili izvolitev Pogorelca za župana. Posebno so se trudili pridobiti še enega našega odbornika, da bi tako dobili večino zase. Ponujali so mu županstvo in vse dobrote, in ko ga niso mogli z lepa pregovoriti, so mu pisali grozilo pismo, da mu bodo požgali domačijo, njega in še enega pa ubili, preden bo preteklo četrto leto; pa vse zastonj, mož je ostal zvest. Počenjanje samostojnežev se vsem gabi. Saj vendar ne gremo tako daleč, da bi se med seboj morili in požgali domove. S tem pa so tudi pokazali vsemu svetu, kakve vrste ljudje so; zato se naši ljudje s studom odvrčajo od njih. — Ves boj proti SLS je vodila pri nas petorica samostojnežev in pa gostilne, prvi vsled političnega in osebnega sovraštva, drugi gostilničarji pa hočejo biti prosti naklad na pijače, brez policijske ure in hočejo imeti godbo in ples kadar bi se jim zljubilo. Tega pa župan Pogorelec ni mogel dovoliti, zato taka gonja proti njemu in stranki. Vse spletke pa nasprotnikom niso nič pomagale. Zmagalo je poštenje, zmagala za vedno SLS, in mi smo veseli, dočim nasprotniki škripljejo z zobmi, preklinjajo, da je groza in groze...

Kozje. »Slovenski narod« z dne 17. septembra 1924 št. 212 je poročal pod dnevnimi vestmi sledečo novico: »Zmaga naprednjakov v Kozjem. Pri nedeljskih volitvah v Kozjem je dosegla Napredna gospodarska stranka 56 glasov in 5 odbornikov, SKS 32 glasov in 2 odbornika, SLS pa 22 glasov in 2 odbornika. S tem je tudi propadel klerikalni kandidat za županski stolec gostilničar J. Podlinšek.« Ugotavljamo samo, da ni bilo v Kozjem vložene nobene liste pod firmo »Napredna«. Na listi »Gospodarske stranke« pa tudi lahko kandidira pristaš SLS in zgodilo se je, da je bil izvoljen dne 22. t. m. za župana v Kozjem J. Podlinšek.

Sv. Andraž pri Velenju. Andraško prosvetno društvo priredi v nedeljo, 28. t. m. ob 3. uri popoldne pod Jelovskim kozolcem Vodopivčev operni komad »Kovačev študent«. — Pri podiranju stare zapuščene hiše je našla posestnica te hiše Grobarjeva Julčka v stari listnici 4 petkronščke, kar je dalo povod sorodnikom in drugim ljudem, da so začeli govoriti o velikem zlatem zakladu. — Načelnika našega orlovskega odseka g. Lovra Ožirja je hotel izropati blizu Polzele neznan človek; z električno svetilko mu je nenadoma posvetil obraz, a ker je slutil, da se ni nadejati bogatega plena, ga je pustil iti naprej.

Štajerske novice.

Š Naši župani. Izvoljeni so bili za župane sledeči vrli somišljeniki Slovenske ljudske stranke: Martin Kink v Pleterjah, Franjo Strucelj v občini Mozirje-okolica, Fr. Flor v Okoškem, Ferdinand Anžel v Brenčevu, Fr. Krampelj v Gradišču, Janez Kranjc pri Sv. Barbari v Halozah, Franc Trčko v Šikolah, Matija Ačko v Frajhamu, Anton Pliberšek v Kalšah, Ivan Strehar pri Sv. Martinu na Pohorju, Anton Podvršnik v Oslju, Franc Ferk v Tinjah na Pohorju in Jožef Ačko v Smrečnem.

Š Na državni realni gimnaziji v Celju se začne redni šolski pouk v sredo, dne 1.

oktobra 1924, neposredno po otvoritveni šolski maši, ki bo istega dne ob 8. uri dopoldne v Marijini cerkvi.

Laško. Dne 25. septembra je umrl gosp. Leopold Smodi, kovaški mojster v Laškem. Rajni je bil poznan med ljudstvom kot izvrsten kovač, ugleden in veren mož in odločen pristaš SLS. Vsi, ki smo ga poznali, se ga bomo spominjali v molitvi.

Š Mariborske vesti. Neki I. V. je v Studencih povozil s svojim avtomobilom dve deklici, ki se kljub opetovanim signalom nista izognili. Avtomobil je podrl eno deklico na tla in ji zlomil pri tem obe nogi. Naložili so jo nato na avto ter odpeljali v bolnico. Mnogo upanja ni, da bo dekle okrevalo. — Posestniku Alojziju Lobniku iz Radvanja je bilo ukradeno kolo, znamke »Cycle«, v vrednosti 2500 Din. — V Mariboru se je pojavil neki gluhonemi Ahasver. Piše se Martin Stojar, je češkoslovaški državljani in potuje po svetu že od l. 1919. V tej dobi je prehodil doslej 30.000 km. Prepotoval je že Češkoslovaško, Avstrijo, Švico, Nemčijo, Nizozemsko, Belgijo, Francijo, Italijo, Španjo, del Afrike, Male Azije, Grške in sedaj še Jugoslavijo. Pred seboj ima še 50.000 km potovanja. Preživlja se od izkuplička za prodane slike.

Š Predavanje na državnih trtnih nasadih. V času od 13. do 15. oktobra t. l. se bodo vršila na drž. trtnih nasadih in sicer 1. v Pekrah, p. Limbu pri Mariboru; 2. v Gornji Račgoni; 3. v Šmarju pri Jelšah in 4. v Dramljah (Sv. Uršula) pri Celju — če se prijavi za to dovoljno število udeležencev — teoretična predavanja in, v kolikor to dopuščajo obstoječe priprave, tudi praktična razkazovanja o vseh v vinski trgatvi in spravljaniu vinskega mošta spadajočih opravilih in manipulacijah, kakor: pripravljanju in čiščenju posode za trgatve; o branju, pecljanju (repkanju) in maščenju grozdja; o določitvi sladkorja in vinske kisline v moštu; o ravnanju z vinskim moštom iz gnilega ali nepopolno dozorelega grozdja; o zboljšanju vinskega mošta; o uporabi žvepla pri spravljaniu mošta; o pogojih pravilnega kipenja (vrenja), času pretakanja, glavnih boleznih vinskega mošta in vina itd. Dostop je prost vsem vinogradnikom, viničarjem in drugim interesentom, ki prijavijo svojo udeležbo do najkasneje 10. oktobra t. l. vodstvu dotičnega nasada. To se naznanja vsem okrajnim zastopom, občinskim uradom, vinariskim društvom in kmetijskim podružnicam mariborske oblasti, da skrbijo za čim številnejši obisk teh v svrhu povzdige kvalitete naših vin služečih predavanj! Za velikega župana: Inž. Jos. Zidanšek s. r.

IZ PTUJA.

Požar. Dne 24. t. m. je začela goreti ob pol 5. uri zjutraj parna žaga g. Writzlina na Rogoznici pri Ptuj. Začelo je goreti na stroju, požar se je hitro razširil, poslopje, kjer so bili stroji, je popolnoma pogorelo. Kako je nastal požar, ni znano. Ptujška požarna bramba je hitro prišla in omejila ogenj.

Rimski grobovi. Ob cesti, ki vodi iz Ptuja v Vičavo, Orešje itd. so našli v Orešju pri hišni številki 10 dva rimska groba, ki sta hranila še nekaj okostja in po en denar cesarja Proba. Grobova sta otroška. V bližini so že pred leti izkopali nekaj rimskih starin, med drugimi tudi sarkofag.

Občinske volitve. Županstvo razglašja, da je postal volivni imenik pravomočen in da je od 23. t. m. deset dni čas za viaganje kandid. list. Kot prva je bila vložena lista gospodarsko-socialnega bloka (slovenaka).

Dnevne novice.

— Ameriška univerza v Splitu? Nedavno se je mudil v Splitu delegat ameriškega vseučilišča v Dakoti, prof. dr. Karl Hildebrand. Študiral je naše kraje ter prišel do zaključka, da bi bil Split zelo pripraven za ustanovitev podružnice univerze v Dakoti. Stori je že potrebne korake, da se ta načrt uresniči. To bi bila privatna univerza po vzgledu one v Dakoti, ki obsega teološko, juridično, politično, filozofsko in medicinsko fakulteto, a ima razen tega oddelke za tehniko, narodno gospodarstvo, trgovino in umetnost. Ko bo izposlovana tozadevna koncesija vlade, bo dr. Hildebrand ukrenil vse potrebno za takojšnjo ustanovitev. Občina Split mu bo šla na roko. Učni jezik bo srbohrvatski. Zanimivo je, da so hoteli Italijani pridobiti dr. Hildebranda za Zader, vendar se je odločil za — Split. V ta namen so mu ponujali poslopje hrvatske gimnazije v Zadru.

— Novi časopisi v Belgradu. Bivši poslanec dr. Ljuba Popović prične v Belgradu izdajati nov tednik »Istina«, žensko društvo v Belgradu pa bo začelo izdajati časopis za žene »Epoha«.

— »Epoha« bo te dni začela ponovno izhajati in sicer kot jutranji dnevnik. Lastniki in uredniki se medtem niso menjali.

— Iz sodne službe. Predsedstvenim tajnikom stola sedmorice v Zagrebu je imenovan g. dr. Zvonimir Šintić.

— Roparski napad v župnišču. Dne 25. t. m. ob pol 1 zjutraj sta nenadoma stopila v sobo g. župnika Al. Volca v Soteski pri Toplicah dva roparja z električno svetilko in zastrtimi obrazi in namerila na g. župnika puško, revolver in bajonet ter zahtevala denar. Predno sta odšla, sta g. župnika zvezala. Vzela sta denar iz blagajne in uro z verižico, drugega ničesar. Ker so bili vsi župnikovi celi dan v vinogradu, se je najbrže eden roparjev prikradel čez dan v župnišče, da je odprl tovarišu; rekla sta, da jih čaka zunaj še šest in da gredo še v grad.

— Težka avtomobilska nesreča se je dogodila pri Veliki Gorici na Hrvatskem na cesti Velika Gorica—Zagreb. Z avtom so se vozili zagrebški kavarnar Horvatovič, so-proga davčnega oficijala v Zagrebu Terezijski Čubelić in njena hčerka Olga. Blizu vasi Velika Mlaka se je šofer hotel izogniti težko obloženemu kmečkemu vozu, toda izognil se je tako nesrečno, da se je avto prevrnil in popotnike pokopal pod seboj. Slučajno se je po cesti pripeljal drug avtomobil, čegar potniki so ponesrečence izkopali izpod prevrjenega avtomobila in jih prepeljali v bolnico v Veliko Gorico. Kavarnar Horvatovič je na poškodbah umrl, obe ženski pa sta bili več ali manj ranjeni. Obe so prepeljali v Zagreb.

— Prevedba mornariških častnikov. S posebnim ukazom so prevedeni topničarski podporočniki v čin korvetnih poročnikov: Adolf Cviri, Anton Ostanek, Andro Vrkljan, Danilo Humbert, Ivo Drachsler, Miloje Jelisavić, Walter Kure, Stevan Zdravković in Radovan Todorović.

— Nesrečna žaga. V sredi med Kranjsko goro in Podkorenem je stala tik pod cesto in železniško progo ob potoku Rojica moderno urejena žaga in krasna, vili podobna, z lesenimi skodlicami krita hiša. Na tej žagi ni bilo blagoslova božjega. Pred par leti je prvotni lastnik prisiljen prodal to žago. Drugi lastnik je žago moderno uredil in zraven prizidal hišo. Pa komaj je minilo leto, je že moral proč. Oddal je žago tretjemu, na njej pa pustil ogromno dolga: banke, posojilnice, privatniki itd. so upniki. A glej! tudi tretji lastnik ni imel sreče. Od začetka je že šlo, nazadnje pa ni šlo več: zaupanja ni bilo, torej tudi dela ne, upniki so se vidno silneje oglašali, v hišo se je naselilo pomanjkanje, dne 24. sept. ob 3. zjutraj je pa nastal v žagi ogenj in jo upepelil v inventarjem vred do tal, hiši je pa uničil lepo streho in deloma prodril v notranje prostore.

— Če hočeš kaj na svetu veljati, varuj se alkohola: iz mladega pivca ne postane nič kaj pridla. Zahtevaj eno štečko našega lista — brezplačno — na ogled. »Mladi junake«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

— Zavarovanje poštnih in brzojavnih uslužbencev. Zavarovanje za bolezni. Zavarovanju za bolezni so obvezni vsi uslužbenci na osnovi zadnje veljavnih službenih predpisov svojih prejemkov ob boleznih najmanj 26 tednov od dne, ko se je pričela bolezen. I. To pravico uživajo: a) predvsem vsi uslužbenci, ki so predvideni po zakonu o civilnih uradnikih. Od uslužbencev, kateri niso bili prevedeni po novem zakonu, se priznava ta pravica: b) poštnim odpravnikom; c) od povprečno plačanemu služabniškemu osebju razrednih pot; d) dnevničarjem, izjemši tiskarje in šoferje in e) brzojavnim delavcem, kateri so kakor taki stalno zaposleni. II. Obvezani so torej zavarovanju za bolezni samo: a) tiskarji, šoferji in c) brzojavni delavci, kateri so le začasno zaposleni. — Zavarovanje za nezgode. Zavarovanju za nezgode so obvezni vsi uslužbenci, kateri nimajo ne sami ne njih družine ob nezgodah pravice do pokojnine, ki bi ustrezala odškodnini v smislu obstoječih pravil. Izvzeti so od zavarovanja za nezgode uslužbenci, ki so prevedeni po zakonu o civilnih uradnikih. Obvezani pa so zavarovanju vsi uslužbenci, kateri niso

prevedeni po tem zakonu. — Dolžnost in način prijavljanja. Delodajalec mora vsako osebo, katere je zavezana zavarovanju, najkasneje v 8 dneh, ko stopi v službo, prijaviti okrognemu uradu za zavarovanje le-lavcev v Ljubljani v zavarovanje. Prijava se mora napraviti na tiskovini urada z zavarovanjem delavcev »Prijavni in odjavni list«. Vrh 8 dni se mora tudi objaviti izstop zavarovanja in službe. V roku 8 dni se morajo nadalje prijaviti tudi vse izpremembe prijavljenih okoliščin, t. j. vse izpremembe, ki vplivajo na obveznost zavarovanja ali višino prispevka, n. pr. izprememba plače, mezde, družinskega stanja ali razmerja. Te izpremembe se prijavljajo na posebni tiskovini »Prijavnica o izpremembi pri članu«. — Prispevki za zavarovanje. Dnevni prispevek za bolniško zavarovanje znaša 6 odstotkov zavarovane dnevnice (tedenski prispevek 66 odstotkov, mesečni 156 oziroma 162 odstotkov). Prispevke mora plačati v celoti delodajalec, t. j. poštna uprava, ima pa pravico, da odtegne polovico prispevka od zavarovane dnevnice. Razen tega prispevka pobira urad za zavarovanje delavcev še 5 odstotkov prispevka za bolniško zavarovanje. Prispevek za zavarovanje zoper nezgode pa poštna uprava v celoti plačuje.

— Kakšni ne smejo biti pečati na denarnih pismih. Pečati na denarnih pismih, vrednostnih paketih in vrečnikih, na katere je pošiljatelj pritisnil pečatnik z družinskim grbom se smatrajo za neveljavne ter pošte sprejem takih pošilk odklanjajo.

— Zastoritev poletne pošte pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru. Dne 15. sept. t. l. je prenehala poslovati za letošnje poletno pošto, brzojav in telefon Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru ter je tam zopet samo pomožna pošta.

Najcenejše in najnovejše obleke za dame in gospode dobite samo: Šelenb. ul. 3. Gričar & Mejač.

Našim redbinam priporočamo našo domačo Kolinsko cikorio, izvrsten pridatek za kavo.

Primorske novice.

»Romarji v Gorici. Te dni se je pojavilo v Gorici veliko število romarjev iz starih pokrajin, ki so si prišli o priliki narodnega praznika ogledat goriška bojišča ter se pokloniti spominu padlih. Med njimi je bilo mnogo duhovnikov, iz česar bise dalo sklepati, da so prišla članstva katoliških organizacij.

»Podivljan avtomobilist. Pred viaduktom, ki pelje iz Podgore v Ločnik, se je zgodila v ponedeljek zjutraj strašna avtomobilska nesreča. Sofer Tomasetti je povozil 12 letno Marijo Miklavčič iz Rojskega, ko se je baje hotel umakniti dvema nasproti mu došliima vozovoma. Nesrečno deklico so prepeljati nemudoma v goriško bolnico, kjer je kmalu po prihodu izdihnila vsled težkih notranjih poškodb.

Ljubljanske novice.

»Ij Drž. računski uradniki so se zbrali pretekli torek na prijateljskem sestanku, kjer sta poročala o svojem delovanju v zadnji službeni pragmatiki v Belgradu rač. ravnatelj Kukar in rač. svetnik Pirc. Poročila obeh delegatov so bila z odobravanjem sprejeta. Na tem sestanku, ki je bil številno obiskan, je bil soglasno sprejet predlog, da se zahvalimo pismeno g. ministru dr. Kulovcu, ki se je z vso energijo zavzel za to, da je bila v tako kratkem času ukinjena deljena služba in zopet vpeljana nedeljena uradne ure. Z velikim odobravanjem je bila sprejeta vest, da je železniški minister Sušnik podpisal preteklo soboto pravilnik, s katerim se dovoljuje državnim uslužbenecem in njih družinam stalno polovična vožnja na železnicah. Končno je bil sprejet predlog, da se naprosi Jugoslovanski klub, naj posreduje pri ministru pravde, da upokličje v komisijo, ki pripravlja izpremembe zakona o uradništvu, tudi zastopnika računskih uradnikov iz Slovenije.

»Ij Razpis. Mestni magistrat razpisuje stavbinska in vsa druga obrtniška dela za zgradbo mestnih delavskih stanovanjskih hiš. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v mestnem stavbnem uradu med uradnimi urami. Ponudbe je vrožiti do 4. oktobra 1924 12. ure. 5922

»Ij Petkov trg. Včerajšnji trg je bil z raznimi postnimi jedili izredno dobro založen. V obilici je bilo raznih mlečnih izdelkov, mleka in smetane. Posebno dober je bil včeraj ribji trg, ki je bil zopet enkrat zadostno založen z raznimi domačimi in uvoženimi ribami, ki pa so bile posebno zjutraj precej drage. Tako so bile res lepe postrvi po 60 do 80, tu-di do 100 kron riba, ščuke 1 kg po 160 kron, črnooke po 16—24 kron riba, lipani po 100 kron za kilogram. Nekoliko cenejše so bile navadne ribe mrene, klini in platnice. Tudi rakovi je bilo precej na trgu. Tudi gob je letos dosti na trgu, toda niso nič kaj posebno lepe, zraven pa so skoro pretirano drage, to pa zato, ker jih okoličani veliko posuše. Izredno veliko je bilo sadja na trgu. Orehe je letos dovolj in jih prodajajo po 14 do 16 kron liter, seveda v lupinah. Poleg tega je bilo na trgu izredno veliko najrazličnejše zelenjave, cvetice na domačem trgu pa posebno dosti razne

kuretime, domačih zajcev in golobov. V splošnem je bil petkov trg dobro obiskan in se je veliko stržilo.

»Ij Doživljaj dveh, ki imata dosti časa... Dva vesela, podjetna in posebno pri vinu v radodarni družbi izredno živahna »Ljubljanska fanta«, sedaj brezposelna zasebna uradnika, drugače pa zmožna človeka, seveda samo v delavnem razpoloženju, sta zalotila radodarnega rodoljuba z dežele, ki je postal tudi precej podjeten in se je kaj kmalo ujel v spretno nastavljene vinske mreže. Pili so in peli in bili veseli. Skalila pa jim je to veselje ta nemarna politika. Stric — baron špaga, ki je dajal za vino — se je izkazal kot vnet komunist. In brž sta si premetena tovariša napravila svoj načrt. To je šlo brez seje in besedi, saj njima zadostujejo oči. Eden tovarišev je postal hud orjunaš, drugi pa se je aranžiral za komunista. In veselemu razgovoru in živahnemu popevanju je sledila vedno ostrejša politična debata (seveda z vinskim ozadjem). Med čvrstim pitjem se je vnel kmalo oster prepir, v katerem se je posebno raznel prijatelj »Zastojnikrečavček«. Oba brata pa, dasi sta celo vinopridobitno igro tako dobro vpeljala, sta vsled preobile pičaje padla iz svojih vlog in sta se spozabila celo tako daleč, da sta začela očitati drug druge-mu ne baš čedne avanture. To je bil prvi del dogodbece. Ko so se vinski politiki naveličali pripraviti — vloga je bila že izigrana — so šli na cesto in sta se prepirala o junaka, češ pa naj policija ugotovi, kdo je večji...? ... ti ali jaz? In res je odšla čudna trojica na policijsko stražnico. Tam pa so jim svetovali, da naj gredo na svež zrak, ali pa v vodo, da si ohladi od alkohola vnete možgane. — In zopet so se znašli na cesti. Sedaj pa se je prepir poostil. Zastojnikrečavček, ki postane, če je malo vinjen, silno korajžen in se tega ne odvadi, čeravno je že parkrat odnesel plave oči, zabuhel nos in glavo kot panj čmrljov, je zavahel rokava in začela se je roko-borba. Padale so klofute, prerivali so se roko-borec, zraven pa vpili in kričali na vse pretege in si delali korajžo. Bilo je to popoldne ob treh, sonce je sijalo na junaški mejdan in seveda se je zbralo mnogo gledalcev. Bučen smeh je spremljal zamolkle udarce in sunke in junaško rohtanje. Ko so se vsi trije dosti nabunkali, so šli še enkrat na policijo, kjer pa so jim nujno svetovali, da naj se takoj izgube s pozorišča, ker sicer pridejo vsi v »špeh-kamro«. Te pa so se junaki res zbal in so se kar naenkrat izgubili. Če in kje so tudi za to predstavlo pili »likof«, še ni znano.

»Ij Izdal se je. Brezposelni trgovski vajenec Alojzij Šprtič, doma iz Buj pri Košani, je prišel na pošto in reklamiral pismo, katero je baje oddal v Postojni za svojo mater in kateremu pismu je bilo priloženih 200 lir. Njegova mati stanuje v Ljubljani. Preiskava pa je ugotovila, da je fant res prejel od očeta 200 lir za svojo mater, toda dečko je lire zapravil in se je skušal na ta način izmotati iz zadrege. Kupil je namreč za očetove lire samokres, ostanek pa je zabil. Ko mu je zmanjkalo denarja, je izvalil s ponarejenim poverljivim pismom od nekega znanca v Zeleni jami kolo, katero je prodal za 1375 Din. Podjeten dečko se je izdal s svojo predrzno reklamacijo in so ga seveda takoj izročili sodišču.

»Ij Žepar na trgu. Služkinji Elviri Rambacher je bila ukradena na Vodnikovem trgu okoli 8. ure zjutraj v gneči iz košarice usnjata denarnica, v kateri je imela 10 bankovcev po 10 Din.

»Ij Tatvine. Iz veže glavne pošte je bilo ukradeno Pavlu Kalinu kolo znamke »Tribuna«, črno pleskano, vredno 1500 Din. Na Kongresnem trgu je bila ukradena Ani Svetina rjuha z monogramom A 8, bela kapica in platno za likanje v skupni vrednosti 600 Din. — Skozi okno vile Kmet v Kolizejski ulici je bila ukradena dr. Leop. Ješetovi torbica za akte iz krokodilove kože, vredna 350 Din.

»Ij Policijske prijave. Včeraj je bilo vloženih 15 ovadb in sicer radi tatvine 3, radi prestopka cestno policijskega reda 7, radi prekrščenja policijske ure 2, in po ena radi zglaševalnih predpisov, neoznačenih cen v prodajnem prostoru in radi poškodbe okrajne ceste. — Enega so pa aretirali radi izgreda.

»Ij Prvevrstni sladek mošt se toči v Škofovi kleti.

KATALOG ZA KATEHETE.

V trgovini K. T. D. (Ničman) v Ljubljani je izšel lično izdelan katalog za katehete. Obseg: I. za 320, II. za 640, III. za 800, IV. za 1120 učencev (učenek). Papir lepo bel in trpežen. Uredba nova, prikladna s predalčki za redovanje, opazke itd. Cena z ozirom na obseg: 6 Din, 8 Din, 10 Din, 12 Din. Po pošti 75 par več.

Učiteljski vestnik.

Mi bi ne pisali več o žalostnih, razdrapanih šolskih razmerah, ki so bile zavladele na našem šolskem polju za časa nadzornikovanja gosp. dvornega svetnika Engelberta Gangla, toda radi izzivanja »Učit. Tovarisha« ne bomo molčali, ampak odgovarjali dotlej, dokler ne bodo utihnili. Za danes hočemo pokazati kot zgled za razmere, ki so vladale in še danes niso urejene na osn. šoli v M. S., za katero je odgovoren tudi gosp. Gangl. Leta 1922. je bil poslan na to šolo g. A. R. z izrecnim naročilom, da spravi šolo v pravi red, ker je vladala na šoli popolna anarhija. A. R. ni našel na šoli druge uradne knjige, kakor opr. zapisnik. Računi se sploh vodili niso. O blag. knjigi ni duha ne sluha. Urediti je moral vse na novo: Matične liste, izkaze o napredku, spraviti v red kataloge, razvidnice, izkaz šolo-obveznih otrok, zamudnice, inventar, knjižnične kataloge itd. itd. Učiteljstvo ni bilo navajeno prihajati v šolo ob 8, ampak celo ob 9, pač je bilo navajeno odhajati iz šole na »Gabelfrühstück«. Odmori so trajali po pol ure in celo več! Šolska mladina pa je bila med tem brez nadzorstva. O obnašanju učiteljstva izven šole sploh pisati ne moremo in tudi ne o tem, v kakšnem stanju so nekateri prihajali v šolo. Šolski vodja je hotel take razmere odpraviti, pa je naletel na organiziran odpor. In okraj. šol. nadzornik J. je dajal takim kolegom celo potuho. — Zbirali so se pri ge P. na čajankah in pri tem imeli konference in sklenili, da mora R. proč. Bolelo jih je, da je njih vodja zahteval od njih pripravo na pouk, podrobne načrte vsaj za osem dni naprej itd., kar vse so smatrali le za šikaniranje in novotarije. Prepovedal jim je tudi, da ne smejo pošiljati otrok med poukom po cigarete in tobak — pa tudi to, dasi je izdan o tej zadevi celo odlok bivšega višj. šol. sveta — so bile v njihovih očeh — šikane. Običajni pozdrav »Hvaljen Jezus« so odpravili; enako »Dober dan« in uvedli z vednostjo nadzornikovo enotni pozdrav »Zdravo«. Tudi molitev pred poukom in po pouku so odpravili, češ, da so na šoli otroci treh veroizpovedanj, dasi je bila prej navada, da so katoličani molili »Oče naš« in »Zdravo Marijo«, evangeljani »Oče naš«, židje pa so stali ali pa so vse skupaj molili za vse troje posebno, nalašč v ta namen zloženo molitev. Prepevati sokolsko himno in čitati »Sokolica« pa so seveda morali vsi brez izjeme. In dasi je imel okr. šol. nadzornik šolo pred nosom, vendar je ni prišel nadzorovati. In ko je bil prišel g. Gangl v Prekmurje, ni hotel celo na prošnjo šolskega vodje nadzorovati te šole, pač pa se je odpeljal z drugimi nekam na izlet... Razpisali so mesto nadučitelja v stalno nastavitve. Začasni šolski vodja R. pa ni smel dobiti tega mesta in na njegovo osebnostno prošnjo, naj ga pustijo vsaj za razrednega učitelja na šoli, ker je manjakala ena učna moč — nič! Proč je moral brez usmiljenja na enorazrednico v S. V enem samem letu se je moral trikrat seliti, pri čemer je trpel zelo veliko materialno in moralno. Pa še tam mu niso dali miru in so hoteli to enorazrednico ukiniti in jo spojiti z drugo v drugi vasi, da bi ostal tako zopet na čistem in moral milostno prositi za drugo učno mesto. Pa šli so dalje. Tov. R. ima 2 šoloobiskujoča dečka. Tudi ta dva sta morala okusiti liberalna pedagoška načela. Ob priliki poroke Nj. Veličanstva je šolo-vodja R. naročil vsem razrednikom, da naročijo učencem prinesiti cvetlice v šolo, s katerimi bodo okrasili kraljeve slike. Otroci so to napravili z velikim veseljem; ravno tako tudi voditelj dva. Pa kaj se zgodi? Učiteljica vzame cvetlice tudi od teh dveh, pa jih z veliko jezo vrže pod mizo! Uboga dečka sta prijovala domov in žalostno pripovedovala, kaj se je njima pripetilo v šoli. Za danes dovolj o tem. Vsakomur pa je jasno že na tem edinem zgledu, da je bil že skrajni

čas osvoboditi šolo takih žalostnih pojavov, četudi za ceno osebnih nadzorniških sprememb. Iz osebne Ganglove izjave nam je sicer znano, da bi bil marsikaj imel rad drugače, toda vsled pomanjkanja energije ni mogel iz okolja, ki ga je obdajalo in mu pripravljal odhodnico, ki pa je ni vzel tako tragično. Gospod Gangl je demokrat in kot tak ne drži mnogo na časti, materijelno ni prav nič oškodovan, za uresničevanje svojih idealov pa bo imel sedaj sigurno več časa.

Zaplemba »Učit. Tovarisha«. Kako se zvija zadnji »Učit. Tovarish« radi konfiskacije ene same številke! Sami so pa menda že pozabili na ikvizicijo, ki so jo bili izvedli nad »Slov. Učiteljem« ter ga vrgli ven iz vseh učiteljskih knjižnic. Pri tem seveda ni bil brez zaslug tudi gosp. Gangl. Kakor se posojuje, tako se vračuje. To je že staro pravilo, ki bo ostalo v veljavi v kljub nejevolji Uju-jarjev.

Novi srezki šolski nadzorniki. »Tovarish« piše med drugimi budalostmi: »Iz strogo stvarne, pedagoško strokovne institucije so napravili strankarsko politično domenoc«. To, kar so bili napravili sami, hočejo sedaj zvrniti na druge. Praktične izkušene šolnike, kakor Novaka, Grada, Stiasnega, Finka, ste hoteli zamenjati s »pedagoškimi veličinami« Betrianijem, Matkom, Levstikom, Koscem itd., da vas ne spomnimo še za 3 leta nazaj, ko ste bili odstranili znane Verstovškove nadzornike in jih zmerjali z »muhami enodnevnici«. Pa centralizem vam tudi ni všeč, dasi ste se zanj pehali kot noben drug stan v vsej Jugoslaviji. Res ni prijetno, če je kdo tepen s šibo, ki jo je sam pomagal plesti in še manj prijetno pa je, zvaliti se v jamo, ki jo je kopal drugim.

Izjava. V »Učiteljskem Tovarishu« z dne 18. t. m. št. 37 me nek dopisnik navaja kot članico UJU. To ne odgovarja resnici. Jaz sem ves čas svojega 15 letnega službovanja članica »Slomškove zveze«. — Ana Grebenc, učiteljica, Šmartno ob Dreti.

Zanimivosti.

PRVA POT OKROG AZIJE.

Tristo let so poskušali Angleži, Rusi in Skandinavci, da bi objadrali Azijo. Pa šele l. 1879. je lahko naznanil švedski profesor Erik Nordenskiöld, da se mu je posrečilo priti okrog Azije. Za ekspedicijo so prispevali švedski kralj Oskar, gotheborški trgovec Dickson in ruski trgovec Sibirjakov vsak po eno tretjino. 25. julija 1878 je zapustil parnik »Vega« gotheborško pristanišče, objadral Skandinavijo, Novo Zemljo in pristal 6. avgusta ob izlivu velike sibirske reke Jenisej. Nato je nadaljeval pot ves čas v bližini sibirske obale in prišel še isti mesec okrog Celjuskovega rta do izliva reke Lene. Od tu je ravno takrat odplula neka ruska ladja po Leni navzgor v Jakutsk in potem nje je dospela v Evropo vest, do kam je že prodril Nordenskiöld. »Vega« je na nadaljnji vožnji slaba predla. V megli in med ledenimi gorami je zašla v plitvino. Vendar tu se je še rešila. 27. septembra — ravno pred 45 leti — ko je bila samo za 1 dan vožnje še do Beringove ceste, kjer bi zavila v Veliki ocean, je morje zamrznilo in parnik je obstal v ledu. V tem neprostovoljnem jetništvu je ostala posadka celih 295 dni. Kajti šele 18. julija 1879. leta se je led toliko otajal, da je mogel pluti parnik naprej. 20. julija je šel mimo Vzhodnega rtiča v Beringovo morje in 2. septembra je pristal na Japonskem v Jokohami. Od tu se je vrnil mimo Singapura, Ceylona, skozi Sueški prekop in Gibraltar na Švedsko. Nordenskiöld je dosegel s tem svoj smoter — Azija je bila prvokrat objadrana.

SREDSTVO PROTI UTRUJENOSTI.

Londonški »Daily Express« poroča o poskusih nekega zdravnika, da bi dobil sredstvo za popolno odpravo fizične utrujenosti. Utrujenost nastane s tem, da se kopičijo v našem mišičevju strupene snovi. Zdravnik je hotel dobiti protistrup, ki odstrani to, kar povzroči utrujenostni strup. Najprvo je poskušal s podganami in domačimi zajci, ki jih je dejal na krožečo ploščo. Da so se obdržali na plošči, so se morali neprestano premikati, so se seveda popolnoma utrudili ter so nazadnje zleteli s plošče. Če jim je pa dal protistrup, so se živalice držale na plošči še kar naprej. Ta iznajdba bi bila seveda velikanskega pomena; posebno še, če bi jo mogli uporabljati tudi proti duševni utrujenosti.

NOVA RAZLAGA O GORSKI BOLEZNI.

Italijanski profesor Angeli trdi, da vzrok gorske bolezni ni zmanjšani zračni pritisk ali manj kisika ali pa ultravioletni žarki, temveč kemična sestava zraka v večjih višinah. Dognal je, da je že v višini Monte Rose in Mont Blanca, torej 4600 do 4800 m, vse polno snovi, ki na organizem slabo vplivajo, ozon, vodenčev superoksid, amonijev nitrit i. dr. Te snovi nastanejo iz razkrajanja neke kemične spojivke; če jih vdihavamo, nam škodujejo in so vzrok gorske bolezni. Opazoval je te spojivke v majhnem laboratoriju na Monte Rosi, 4600 m višino.

Poravnajte naročnino!

Juha iz pravega juhinega ekstrakta
„Juhan-a“ je najzdravejše in naj-

izdatnejše redilo; znanstveno preizkušeno.
Par poskusov zadosti, se o tem prepričati.

Gospodarstvo.

Avstrijsko - češkoslovaški zvezni blagovni tarif.

S 1. septembrom 1924 je stopil v veljavo avstrijsko-češkoslovaški zvezni blagovni tarif, ki ni velike važnosti samo za promet med Avstrijo in Češkoslovaško, temveč tudi za Jugoslavijo, ker so se vzele v tarif tudi obojestranske državne meje.

Promet se vrši na podlagi intern. sporazuma z direktnimi internacionalnimi tovarnimi listi. Tovornina se lahko od pošiljatelja poravnava v frankaturi, delni frankaturi ali pa se nakaže na prejemnika. Povzeta in predujmi se vrše samo v valuti odpreme postaje. Uporaba direktnega tarifa se mora v tovarnem listu izrecno zahtevati, ne sme se pa navesti obmejnih postaj, ker se drugače tovarnina računa od železnice do železnice.

V blagovnem seznamu je označeno ono blago, za katero isti velja, in samo za one postaje, ki so v tarifni tabeli navedene z imenom. V izjemnih tarifnih navedeno blago je med drugim sledeče: poljedelsko orodje, živa živina, kaolin, bencin, lubje, pivo, sodčki za pivo, opeka in šamota, lomljeno kamenje, papir in papirnati izdelki, dinamostruji, železo in jeklo, železno in jekleno blago, stekleno blago in votlo steklo, porcelansko blago, železna ruđa, kamni, parni kotli, lokomobile, surovi sladkor in melasa, sukanec, glinasti izdelki, glinaste cevi, mineralne vode, poljedelski stroji itd. Višina tovarninskih stavkov zveznih tarifov je določena na bazi lokalnih tarifov, pri čemur so tovarninske postavke češkoslovaških železnic znižali za polovico odpreme pristojbine, oni avstrijskih železnic pa se uporabljajo brez znižanja. Tovorninske postavke so določene v češkoslovaški kronski valuti in se je preračunala avstrijska krona po kurzu 21 avstrijskih kron za 1 češkoslovaški vinar. Pri bistvenih kurznih razlikah se bodo približili ali odbitki glede avstrijskih prog vsakokrat objavili.

Za promet s premogom se je postavil poseben tarif, ki more priti tudi za pošiljke premoga v našo državo v poštev, ker vsebuje isti kakor zgoraj imenovani blagovni tarif, tudi tovarninske postavke do avstrijskih mejnih postaj. Direktno tovarninske postavke za premog so veliko nižje nego tovarninske postavke od železnice do železnice.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor:

Izbira ali selekcija trsnega materiala.

Nasad novih vinogradov in kultura vinske trte vobče je osobito dandanes draga, zato so tudi utemeljene visoke vinske cene. Storititi je vse, kar more proizvajanje vina kvantitativno in kvalitativno pospešiti, pridelovanje tedaj poceniti, odnosno rentabilizirati vinogradništva dvigniti. Semkaj spada tudi previdna, smotrna izbira (selekcija) trsnega materiala.

V vsakem vinogradu se nahaja precejšen odstotek trt, ki — dasi so morda popolnoma zdrave in krepke — redno le malo ali nič ne rade, stroškov za nego in obdelovanje pa povzročajo toliko kot najbolj rodne trte. Prihranjeni so nam le stroški za trgatve pri trtah, ki ne donašajo sadu. V nekaterih vinogradih je tretjina in več takih jalovih trt, ki so hujše zlo kot najhujši plevel, ki ga saj ne negujemo in ki celo gorico gnoji, čim ga podkopamo.

Posamezne trte iste vrste se včasih razlikujejo druga od druge po vnanjih in notranjih znakih ali lastnostih, kar se imenuje variacija. Te razlike so tedaj zunanje ali notranje. Na zunanji se trte češče razlikujejo, n. pr. posamezni trsi zlahtnane, dočim je modra portugalčka glede vnanje oblike (habitus) razmeroma zelo stanovitna. Iz posameznih oces zrastejo — sicer redkoma — poganki, ki so za dotično vrsto tuji in rodijo grozdje, ki je drugačne barve, vrsta se nekako izprevrže; to je očesna variacija. Čisto nepričakovana, posebno očitna variacija, ki se od matice zelo razlikuje, se imenuje mutacija (prezvrstovanje).

Največjega praktičnega pomena pa je sprememba notranjih lastnosti trte, tako rodovitnosti, odpornosti proti boleznim in škodljivcem, poteka cvetenja, začetka poganjanja (rasti), dobe zorenja grozdja in lesu, sorodnosti (afinitete) podlage s cepičem, prilagoditve v dotični zemlji (adaptacije) itd. Zanimivo je, da moremo iz nekaterih zunanjih znakov trte sklepati na nje notranje lastnosti, kar se imenuje korelacija; tako n. pr. so trte zele-nega silvanca z nekoliko laputastimi (zarezanimi) listi proti peronospori manj občutljive, nego trte z bolj zaokroženimi listi. Čisto posebne gospodarske vrednosti pa je, da vinar predvarno izbira (selekcioniira) trsni material, v prvi vrsti cepiče, vsaj glede na variacijo v rodovitnosti.

Naslednja razpredelnica kaže, kako velika je razlika uspehov trgatve na poizkusni parceli v nizki legi in v rodovitni zemlji vinograde »Kalvarija« vinarske in sadjarske šole v Mariboru z rodnimi trtami nekaterih vrst na ripariji portalis, ki so se posadile v letih 1904/7, tedaj pred kakimi 20 leti. Podlage in cepiči so se vzeli od ene matice tiste

vrste, da so rezultati sigurnejši. Le beli burgundec je v razpredelnici izpuščen, ker je dajal na »malo rodni« povprečno približno toliko kot na »rodni«. Ta vrsta pri nas enakomerno rodi; baš nasprotno je primeroma pri rizlingu, ki zahteva največ previdnosti pri izbiranju cepičev; le-ti naj bi se jemali samo od vestno izbranih (selekcioniiranih) trt.

Osemletne povprečnine trgatve pri rodnih in malo rodnih trtah na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Grozdja na ha: Peček roden 11.290 kg, malo roden 3.060 kg, več na rodnem 8.320 kg ali 270 odstotkov, na malo rodnem samo 27 odstotkov. Burgundec modri roden 7100, malo roden 1230, več na rodnem 5850 kg ali 468 odstotkov, na malo rodnem samo 18 odstotkov. Rizling (drobni) roden 4790 kg, malo roden 40 kg, več na rodnem 4750 kg ali 11.875 odstotkov, na malo rodnem samo 1 odst. (?). Moslavec (šipon) roden 11.740 kg, malo roden 5470 kg, več na rodnem 6270 ali 115 odstotkov, na malo rodnem samo 43 odstotkov. Traminec rdeči roden 10.120 kg, malo roden 4390, več na rodnem 5730 kg ali 131 odstotkov, na malo rodnem 43 odstotkov. Povprečno roden 9008 kg, malo roden 2842 kg, več na rodnem 6166 kg ali 216 odstotkov, na malo rodnem samo 32 odstotkov.

To je tedaj povprečni rezultat osemletnih točnih poizkusov, ki so se delali 1908—1912 in 1921—1923 ter se bodo nadaljevali — v glavnem gotovo z enakim uspehom. V sicer dobro obdelanem vinogradu mariborske okolice pa znaša na podlagi desetletnih zapisov iz predvojnne dobe povprečna letna trgatva na 1 ha samo 4300 kg grozdja ali — okroglo 70 odstotkov — 3000 l mošta.

Količino našega vinskega pridelka bi mogli brez večjega truda v mnogih slučajih vsaj podvojiti, ko bi le umno izbirali trte in jemali cepiče samo od najboljših trt, ne da bi radi tega trpela kvaliteta, kakor so dokazali navedeni poizkusi.

Mnogo več pozornosti je torej posvečati našemu trsničarstvu v tem pravcu. V kratkem bomo morali obnovljati naše vinograde, pri čemer ne smemo ponavljati starih napak, ampak moramo upoštevati dosedanje izkušnje. Zato ne zahtevamo samo lepo okorenjenih in dobro zaraščenih cepljenk, marveč le-te morajo biti tudi glede podlage in zlahtnega dela od najboljših trt, ki nam jih nudi vztrajno večletno delo strokovno pravilne selekcije. Take trte so potem res kaj vredne, druge so pa le bolj za — kompost. Iz istega razloga se priporoča, da trsničarji ne oddajajo in vinogradarji ne uporabljajo cepljenk druge ali celo tretje vrste; kajti umno, napredno vinogradništvo pozna le eno kvaliteto, ki mora biti brezhibna, prvovrstna; druga kvaliteta se eventualno vložijo še enkrat v trsnico, da se popravi in postane prvovrstna kot dveletna cepljenka, sicer se naj zavrzte.

Tržno poročilo.

Les. Pretekli teden radi skrajnega pomanjkanja vagonov skorajda ni bilo nobenega izvoza. Sicer nam je znano, da absorbira prevoz premoga gotove tipe vagonov popolnoma, vendar bi se morala situacija že nekoliko popboljšati, ker je prevoz sladkorne pese, ki je baje povzročil tako pomanjkanje vagonov, vendar že končan.

Valovanje našega dinarja in lire je pričelo vplivati na splošno situacijo, tako da se novih sklepov v zadnjem času sploh ni elekturalo ker se kupci novim cenam, dokler se jim nudijo ugodnejše v Avstriji, Romuniji in Češkoslovaški, nočejo prilagoditi. V kolikor se sploh izvažajo, so to še vse stari sklepi, ko pa bodo enkrat ti izvršeni, mora nastati na vsak način v izvozu stagnacija, če se med tem časom valutne razmere ne izpremenijo. Na drugi strani se naša industrija ne more preskrbeti

z zadostnimi količinami okroglega lesa, ker so cene istega previsoke in ni upati, da bi se cene rezanemu materialu toliko dvignile, da bi bil sedaj nakup okroglega lesa rentabilen.

Avstrija in Romunija, ki imata pripravljene precejšnje količine rezanega materiala za izvoz, si bodeti oddahnila, saj se jima za nekoliko časa ni treba bati naše konkurence. Naši izvozniki so pa radi tega občutno prizadeti, ker je nevarnost, da izgube še oni del solidnih odjemalcev, ki nam je dosedaj ostal in katere bo kasneje zopet težko pridobiti nazaj.

Edina odpomoč v tej krizi bi bila: stabilizacija našega dinarja, takojšnja uvedba jadranske tarife, znižanje železniških vozarin za Solun tranzit, zagotavljanje industrijskih kreditov potom Narodne banke ali potom posebne industrijskega posojila, takojšnja regulacija prometa, ker nam sicer preti popoln zastoj v produkciji in izvozu.

Živina in meso. Cene živine, telet in prašičev dne 26. septembra 1924 v Ljubljani. Voli prvovrstni težki za kg žive teže Din 14.25—15; voli prvovrstni navadne teže Din 13.25—14; voli za vprego Din 12—13; bikli rejeni težki Din 12.50—13; bikli lažji Din 10.50 do 12; hrvatska živina lahka po kakovosti Din 8.25—10; krave rejene Din 8.50—9.50; krave klobasariče Din 7.25—8; telce rejene Din 8.50 do 9.50; teleta težja debela Din 17.75—18.50; teleta lažja Din 16.50—17.50; prašiči debeli Din 18—19; prašiči peršutarji Din 16.75 do 17.75; prašiči zaklani po kakovosti Din 23.50 do 24.

Pri živinski kupčiji ni opaziti nobene posebne spremembe, sicer se je padanje cen ustavilo pri govedih, pri teletih in prašičih pa je cena zadnji teden nekoliko odjenjala, padanje cen pa se je sedaj ustavilo, tako da ni računati na kakšne bistvene spremembe prihodnje dni. Lepo rejeno in pitano blago pa se lahko proda, ker takega blaga še vedno primanjkuje zlasti za izvoz. Ker pa rejenega blaga ni dosti, zato je tudi izvoz skoro prenehal in padel na nič.

Dunajsko tržno poročilo. Prašiči: 23. t. m. je bilo na dunajskem trgu 10.195 kom. prašičev. Prevladovalo je zanimanje za debele svinje. Po mesnatih prašičih ni bilo povpraševanja. Uvozilo se: Poljska 6093 kom., Romunija 2770 kom., Jugoslavija 950 kom., Ogrska 342 kom., Avstrija je postavila na trg 30 komadov. Cene: 1a debele svinje ak 26.500—27.500 ali Din 25.50—27.50; srednje debele ak 25.500 do 27.000 ali Din 25.50—27; stare debele svinje ak 24—26.000 ali Din 24—26; rejene težke svinje ak 25—27.000 ali Din 25—27; rejene lahke svinje ak 24—26.000 ali Din 24—26; angleške mesnate svinje ak 18—26.000 ali Din 18—26.

V mesecu septembru je bil najboljši trg 2. t. m., ko so se plačevale 1a debele svinje ak 29—30.000 ali Din 31.32—32.40 po takratnem kurzu za kg žive teže. Dogon pa je znašal: 2. 9. 8.500 kom., 10. 9. nad 16.000 kom., 16. 9. 10.419 kom., 23. 9. 10.195 kom. Za jugoslovanske izvoznike je bil tržni dan 10. 9. vsled visokega števila prašičev in 23. 9. radi nizkega stanja avstrijske krone najslabši. — Živina: 22. t. m. je bilo v St. Marktu 2870 kom. goveje živine. Potek trga je bil zelo živahen. Uvozilo se: Ogrska 970 kom., Jugoslavija 492 kom., Nemčija 280 kom., Romunija 197 kom., Češkoslovaška 123 kom., Avstrija sama je postavila na trg 808 komadov. Cene: 1a voli ak 19.500; srednji voli ak 15—17.500; slabi voli ak 14—15.000; bušaki ak 12—15.500; bikli ak 14—17.000; krave ak 13—16.000; klobasariče ak 8500—11.000. Zanimiv pojav na dunajskem živinskem trgu je uvoz živine iz Nemčije. Posebno Bavarska uvažuje na Dunaj bike, ki nimajo v Nemčiji posebne veljave. V zadnjem času je postavila poleg bikov na trg tudi bavarške vole. Tudi septembra so se cene popolnoma ustalile. Največja razlika znaša ca 500 avstr. kron ali Din 0.50 pri kg žive teže. Na trgu je bilo: 9. 9. 3781 pom., 15. 9. 2856 pom., 22. 9. 2870 pomadov.

Monakovsko tržno poročilo. 24. t. m. je bilo na trgu v Münchenu 2533 prašičev. Povpraševalo se je predvsem po težkih izpitanih špeharjih; za pršutarje je bilo malo zanimanja. Telet je bilo na trgu 1441 kom., ki so bila vsa razprodana po ugodnih cenah. Prodane so bile tudi ovce: 1013 komadov. Cene: lahki prašiči 72—80 zlatih pfenigov, težki prašiči 83—86 zl. pfenigov, mrjasec in svinje 65—75 zl. pf., teleta 70—75 zl. pf., ovce 30—60 zl. pf. Živa teža se v Nemčiji vedno računa po funtih in so vse goveje cene izražene v funtih, ali kg 0.50. Po današnjem kurzu zlate marke, ki iznaša v naši valuti 17 Din, se je plačevalo za lahke žive prašiče Din 24.48—27.20, za težke prašiče Din 28.22—29.24, za mrjasec in svinje Din 22.10 do 25.50, za teleta Din 23.80—25.50, ovce Din 10.20—20.40.

Monakovski trg je kot bavarski center zelo razvijen in izpreminja vsak trenutek svoje zahteve. Danes se želi in plačuje najvišje cene za mesnate prašiče, v par dneh povprašuje po špeharjih. Cene so v sedanjem času precej stabilne, razlika od enega do drugega tržnega dneva znaša 4—6 zl. pf. pri funtu. Za jugoslovanske izvoznike se trenutno izplača eksport prima debelih prašičev v teži nad 150 kg za kom. Da blago med transportom ne izgubi preveč na teži, je najbolje, da se krmi prašiče s koruznim zdrobom, ne pa s krompirjem. Normalna porcija za komad in za dan je 1 do 1 in pol kg koruznega zdroba. Na vsak način pa je potrebno, da se prašiči pred transportom cepijo proti rdečici.

Sladkor: Cena sladkorja na domačem trgu se v zadnjem času ni bistveno spremenila. Cena se je nekoliko ustalila ter notirajo tovarne Din 13.75 oziroma Din 15.75 za odjem celih vagonov, fco vsaka postaja v državi. Inozemski sladkor notira za oktober v Trstu Lsg. 23 za kocke ter 21 za kristal. Naše cene so vsled tega mnogo nižje ter uvoz nikakor ne konvenira. Domače sladkorne tovarne so zelo zaposlene z prevzemom repe ter se odposiljateve večkrat zakasnijo radi tehničnih težkoč.

Kava: Na svetovnem trgu je ostala cena isti še nadalje trdna ter cene skoro vedno počasi rastejo. Le visoki vrednosti dinarja se imamo zahvaliti, da cene pri nas niso nadalje poskočile. Navadni Rio stane pri nas Din 40 do 42, Santos Din 46—48.

Gnojila: Kljub temu, da se je sedaj pričelo zopet sejanje ozimnih žit, povpraševanje za gnojilo še ni nastopilo ter je od strani kmetovalcev k večjemu še interes za tomaževo žlindra in kalijeva sol. Pričakovati je večjih naročil šele pozimi za gnojenje travnikov. Današnje cene so rudninski superfosfat Din 120, kostni Din 190, kalijeva sol Din 170, tomaževo žlindra Din 150, kajnit Din 90, kostna moka Din 160 za 100 kg.

* * *

g Odprava konkurza. Včeraš smo javili, da je konkurz javne družbe »Svetla« v Ljubljani končan. Da ne bo zamenjave pomnimo, da je konkurz stare javne družbe »Svetla« — Pogačar in drug — končan, medtem ko je sedanja »Svetla« last novoustanovljene delniške družbe »Svetla d. d.«, ki nima razven imena trdke ničesar skupnega s Pogačarjevo družbo. Sedanja »Svetla d. d.« je solidno podjetje in spada v koncentracijo močnega gospodarskega podjetja.

g Zahteva po reformi in izenačenju davčnih bremen. Na skupni seji trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu je bilo ugotovljeno nevzdržno stanje pri hrvatskem obrtništvu in enodušno se je zahtevalo zmanjšanje davčnih bremen potem pa tudi njihovo izenačenje.

g Naš vojni park. Konec 1. 1923. je imela naša država 2512 lokomotiv za normalnotirne in 718 lokomotiv za ozkotirne železnice. Od teh je bilo v prometu 1708 (oz. 415). Skupno število vagonov je znašalo konec leta 42.583 za normalnotirne oz. 4860 za ozkotirne železnice. V prometu pa jih je bilo samo 25.896 oz. 3324.

g Bilanca naše zunanje trgovine. Iz statističnega pregleda zunanje trgovine naše države, ki ga je izdelala generalna direkcija carin, povzemamo, da je bila odstotna vrednost izvoza napram vrednosti uvoza, ki je vzletel za 100 odstotkov, v l. 1923. 96,9, v januarju letos 104,0, v februarju t. l. 100,5 in v marcu 116,1. Za sledeče mesece do vstetega julija 1924 so objavljeni samo podatki o izvozu, o uvozu jih pa še ni.

g Trgovinski centri v naši državi. Pregled carinskih dohodkov pri največjih carinarnicah nam daje približno sliko o važnosti trgovine, predvsem zunanje. V letu 1923. je bilo v Zagrebu dohodkov iz carin 313 milijonov dinarjev (l. 1922. samo 185), v Beogradu 247 (201), v Ljubljani 138 (143), v Mariboru 127 (90), v Subotici 115 (23), v Novem Sadu 84 (predlanski 39) itd.

g Sladkorna pesa. Državne železnice — postaje od Osjeka do Belega Manastira — so ustavile tvorjenje sladkorne pese, tako da je onemogočen dovoz do tvornice v imenovanih krajih. To bo trajalo najmanj 10 dni.

g Trgovinska pogajanja z Avstrijo. Prva plenarna seja obeh delegacij se je vršila kakor smo že poročali, dne 22. t. m. Toda kmalu so se pojavile težkoče. Nobena delegacija nima potrebnega temelja, t. j. carinske tarife. Naša je sicer gotova, toda ne zakonjena, Avstriji je pa sploh nimajo. Druga težkoča je bila z zahteve naših dele-

Nosite Berson gumi pete in podp'ate

S tem si prištedite mnogo denarja in očuvate Vašo obutev. BERTSON gumi pete in podplati so trpežnejši kakor usnje.

gatov po zaščiti za našo domačo industrijo, čemur se Avstrija protivi. Ker je razpoloženje zelo pomirljivo, je upati na ugoden potek pogajanj in na njih skorajšen zaključek.

g Buren dan na dunajski borzi. V četrtek je bil na dunajski borzi buren dan. Povpraševanje po predvojnih avstrijskih rentah je bilo ogromno, ponudbe pa neznatne. Po zaključku borznega sestanka ni bilo mogoče ugotoviti tečajev pri večini rent. Vzrok povpraševanju po rentah so bile neosnovane vesti o njihovi valorizaciji.

g Zadrugištvo v Češkoslovaški. Koncem leta 1921. je znašalo število zadrug na Češkoslovaškem 6215, od teh 4795 čeških in 1420 nemških. L. 1922. je število zadrug naraslo na 6343, koncem l. 1923 pa je padlo na 6241. Po stanju 31. decembra 1923 je bilo 2211 gospodarskih, 1519 obrtniških, 1180 konzumnih, 1258 stavbenih in stanovanjskih, 55 občekoristnih ter 18 raznih zadrug.

g Bolgarska produkcija sladkorja. Iz bolgarskih listov posnemamo, da je letos posajenih s sladkorno peso 5500 ha in da bo znašala produkcija sladkorja 52000 ton, od česar rabi domač konzum 25.000 ton. Potemtakem bi imela Bolgarija za izvoz 27.000 ton sladkorja.

g Romunski izvoz. V prvi polovici t. l. je znašal izvoz iz Romunije 1.977.000 ton v vrednosti 8172 milijonov lejev. Izvoz lesa je dosegel 919.000 ton (iz Jugoslavije v istem razdobju 680.000 ton).

Borze.

26. septembra 1924.

DENAR.

Zagreb. Italija 3.1520—3.1820 (3.1295 do 3.1595), London 321.50—324.50 (318.45 do 321.45), Newyork 71.20—72.20 (71—72), Pariz 3.8150—3.8650 (3.7675—3.8175), Praga 2.16 do 2.19 (2.1275—2.1575), Dunaj 0.10075—0.10275 (1.001—1.021), Curih 13.65—13.75 (13.5750 do 13.6750).

Curih. Belgrad 7.40 (7.35), Budimpešta 0.0068 (0.0068), Berlin 125 (1.25), Italija 23.07 (23.10), London 23.49 (23.52), Newyork 524¼ (526.25), Pariz 27.65 (27.75), Praga 15.75 (15.75), Dunaj 0.007420 (0.007540), Bukarešt 2.65 (2.6750), Sofija 3.85.

Dunaj. Devize: Belgrad 985, Kodanj 12130, London 317300, Milan 3109, Newyork 70935, Pariz 3747, Varšava 13.600. — **Valute:** dolarji 70460, angleški funt 315500, francoski frank 3725, lira 3095, dinar 982, češkoslovaška krona 2102.

Praga. Devize: lira 148.75, Zagreb 47.45, Pariz 169.25, London 151.425, Newyork 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. Celjska posojilnica d. d., Celje 210 (den.), Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 225—235, zaklj. 225, Merkantilna banka, Kočevje 123—130, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 916 (den.), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 148—156, Združene papirnice, Vevče 123 (blago), 4¼ kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 90 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 109—110, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 57—58, Jugoslavenska banka, Zagreb 104—107, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220—240, Prva hrvatska obrtna banka, Zagreb 66, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 915, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 11250, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 880—890, Našica 84, Slavonija 7350—76, Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana 415 (ponudba), Združene papirnice, Vevče 113—11450, 7% drž. inv. posojilo 63—64, Vojna odškodnina 113—115.

Dunaj. Efekti: Alpine 347.000, Greinitz 139.000, Kranjska industrijska družba 740.000, Trboveljska družba 392.000, Hrvatska eskomptna banka 102.000, Leykam 140.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 53.500, Avstr. tvornice za dušik 170.000, Mundus 660.000, Slavonija 70.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami merkantilni, tesani, 5 m dolž., 16-22 cm, fco meja 3 vag., 418, 425 (zaklj. 418); trami merkantilni, tesani, 7 m dolž., 19-24 cm fco meja, 1 vag., 418, 425 (zaklj. 418); remeljani 4—5 m, 8-10 cm, fco meja, 1 vag., 804, 812 (zaklj. 804); letve 3—4 m, 3-5 cm, fco meja, 2 vag., 636, 640 (zaklj. 636); hrastovi plohi la, 3, 5, 6, 8, fco Ljubljana 1500; drva, suha, bukova, 1 m dolž., fco nakladalna postaja 2650; oglje la, vilano, fco meja 113. — **Žito in poljski pridelki:** Pšenica domača, fco Ljubljana 370; pšenica bačka, fco bačka postaja 360; kuruza bačka, fco bačka postaja 285; kuruza umetno sušena, fco slov. postaja 28750; oves bački, fco bačka postaja 270; suhe gobe, srednje 60; laneno seme, par. Ljubljana 685; konopla mandžur., b-n, fco Ljubljana 880; brinje hrvatsko, fco Karlovac 250; repica divja, fco slavonska postaja 255; krompir uzančni, fco nakladalna postaja, dobava oktober, 10 vag., 130, 135 (zaklj. 130). Stročnice, sadje: Fižol ribničan, fco Ljubljana 500; fižol ribničan, origin., rešetan, b-n, fco Postojna 650; fižol koks, orig., fco Ljubljana 450; fižol koks, z roko izbran, fco Ljubljana 550; fižol mandolon, fco Ljubljana 350. Mast, slanina, sir: la garant. banat. čista svinjska mast, za kg fco magazin Ljubljana 35; la soljena samo hrbtna slanina.

za kg fco magazin Ljubljana 36; la prekajena slanina, fco magazin Ljubljana 34.

Novi Sad. Pšenica 350; kuruza 275; kuruza v storžih 105; oves 255—260; oves srbski 240; fižol beli 450. Tendence mlačna.

Socialni vestnik.

Država in stanovanjska beda.

Kdor je bil v Belgradu prve mesece po prevratu in pa zopet zadnje čase, se ne bo mogel načuditi velikanskemu napredku, ki ga je dosegel to mesto v razdobju kratkih petih let. Iz nekdanjega revnega mesteca z docela provincijalnim značajem, nizkimi, starinskimi bajtami in srednjeveškimi ulicami raste preko noči moderno evropsko, skoro bi rekli svetovno mesto z modernimi palačami in z vsem razkošjem, ki so si ga ustvarjala druga mesta na zapadu dolga desetletja. Dočim stane po drugih naših mestih na stotine rodbin po kleteh, vagonih in hlevih, je v Belgradu baje več sto stanovanj praznih, toliko se je zidalo.

To pa Belgradu tudi ni bilo težko. Centralisti so dobro, dobro vedeli kaj delajo in zakaj tako delajo. Centralizem je omogočil, da so se stekali v Belgrad vsa ta leta plodovi žuljev vse države, dočim ni ostalo provinci prav ničesar. In centralizem je videl tudi samo Belgrad. Tam je investirala samo država že v teh kratkih letih stotine milijonov ter deloma že zgradila ali pa vsaj že začela graditi razkošne palače za svoje lastne potrebe, znana »uprava fondova«, v katero se steka po zaslugi naših ljubeznivih centralistov tudi naš denar, je pa metala Belgrajčanom stotine milijonov po 3—5 %, da so si gradili vile, palače in stanovanjske hiše. Pritiskalo se je na vseh koncih in krajih, da so morale prenesti razne bogate banke in industrijske družbe svoje centrale tja in zopet graditi. Tako se je v Belgradu gradilo in zgradilo v teh kratkih letih toliko, kot razmeroma prav gotovo v nobenem mestu vse Evrope. In velik, prav zelo velik del vsega tega se je zgradil tudi z našim denarjem, s slovenskimi žulji.

Ne zavidamo Belgradu tega napredka, obratno, mnenja smo, da mora prestolnica tudi na zunaj imeti najmanj dostojno, če že ne reprezentativno lice, toda vse to se ne sme vršiti tako, da se provinco enostavno izstrada, da še več — ugonobi. Ljubljana je postala po prevratu središče cele vrste novih uradov, stari so se podvojili in potrojili, a kaj jim je država zgradila. Po zaslugi naših »unitaristov«, »Jugoslovenov« in podobnih priganjačev centralističnega velesrbskega hegemonizma smo dobili po prevratu eno edino precej neokusno barako na Celovski cesti za obratno vodstvo državnih železnic, dočim za vsa druga uradna poslopja ni bilo pri vsej prošlji enakopravnosti niti toliko kredita, da bi jih prebelili, kaj šele redno popravljali. radi česar rapidno propadajo in se bodo začela tudi sesedati, če bo šlo še nekaj časa tako dalje. In drugi uradi? Zasedli so nepregledno vrsto zasebnih stanovanj, nekateri pa celo kupili stanovanjske hiše, izrinili stranke v kleti, barake in v gone ter se nastanili v njih, kakor n. pr. znamenita poštna »direkcija«. In v naši apatični javnosti se pri takem nečutenem škandalu ni niti dvignil vihar ogorčenja.

Tega mora biti konec. Privoščimo Belgradu, naj zida kolikor mu drago, a tudi mi smemo zahtevati in prav kategorično zahtevati, da zgradi država vsaj to, kar je najpotrebnejše in pri vsakem otroku samo po sebi razumljivo, namreč prostore za svoje urade, s čemur bi se izpraznila nepregledna vrsta zasebnih stanovanj. Nihče nam tudi ne bo zameril, da je država dolžna graditi tudi stanovanjske hiše za svoje uslužbenke, a za prvo silo bi bili že zadovoljni, če zgradi prostore vsaj za svoje urade. Državni uradi so danes razmetani prav po vsej Ljubljani tako, da jih je prava umetnost najti z veliko izgubo časa, skoro vis-a-vis središča teh uradov, deželno-vladne palače pa stoji stara podrtija — jahalnica, ki kriči po odstranitvi. Ali bi ne bil že skrajni čas, da vlada to kupi in zgradi tam novo veliko poslopje, v katerem bi se lahko nastanili vsi uradi, ki nimajo prostora v deželno vladni palači, s čemur bi se na mah osredotočilo vse urade in le ustreglo tisočim in tisočim strankam. Čekovni urad bo menda na spomlad zidal, toda tudi policija je že 10 let nastanjena v veliki stanovanjski

hiši, orožništvo ima zasedeni kar dve, poštna »direkcija« je vrgla iz stanovanj celo vrsto privatnih strank itd. itd. Da tega mora biti enkrat konec in skrajni čas je, da začnemo prav resno misliti na zgradbo teh najnujnejših poslopij in program že s prihodnjim proračunom. Tudi začeti uresničevati. Nekaj časa se že molči in tudi potrpi, a stalno to ne gre. Povsod na svetu se pečajo parlamenti z vso resnostjo s stanovanjskim vprašanjem in žrtvujejo za to tudi ogromne zneske, le naši dosedanjí patentirani državotvorci so bili za taka najpotrebnejša vprašanja gluhi in slepi. Led je prebil šele naš Sušnik, ki se resno peča z vprašanjem preskrbe stanovanj železničarjem, a prav tako kričeče so razmere v drugih resorih. Prvi za čekovnim uradom naj pride notranji resor in postavi namesto jahalnice veliko moderno poslopje za urade svojega področja.

Prav tako je že skrajni čas, da vzbudi država s primernimi odredbami in ugodnostmi privatno stavbno inicijativo in gibanje, ki je radi neznosne obrestne mere pri dobavi kredita popolnoma zamrlo, s čemur stanovanjska beda zopet od dne bolj raste in z njo tudi strašne socialne rane, ki jih ona vsekava v ljudsko telo. Ali bi ne imeli morda n. pr. tudi Ljubljanci in Mariborčani enake pravice do stavbnih kreditov pri »upravi fondova«? Brez takih pomoči ne bo v bližnji bodočnosti pri nas nihče več zidal, ker enostavno ne more in kam tako pridemo, je na dlani.

Cerkveni vestnik.

c Jutri bo na Rožniku za letos zadnje duhovno opravilo in sicer ob 9. uri dopoldne; popoldne ob 5. uri bodo pete litanije; obakrat bo darovanje za cerkev.

c Kongregacija učiteljic pri Sv. Jožefu ima svoj prvi shod v letošnjem šolskem letu v ponedeljek dne 29. septembra 1924 ob pol 7. zvečer.

Orlovski vestnik.

Obšni zbor O. P. Jutri ob 9. uri bo ob pri-liki občnega zbora O. P. sv. maša v kongregijski kapeli v cerkvi sv. Jožefa (zunanjí gornji vhod na levi strani cerkve). Udeležniki občnega zbora in tudi člani naj se sv. maše v čim večjem številu udeležijo. — Pri uporabi polovične vožnje naj člani pazijo na to, da dajo celo vozovnico, ki velja tudi za nazaj, na odhodni postaji žigosati. — Ne pozabite na pravilno podpisana pooblastila.

Dijaški vestnik.

d S. S. Vse organizacije, ki še niso odgovorile na okrožnice naj takoj store. Maribor naj pošlje natančen naslov. — W.

Naznanila.

»Slov. glasbeno društvo Ljubljana« priredi v nedeljo dne 28. sept. društven izlet k Sv. Katarini. Odhod vlaka zjutraj ob 6.40 z glavnega kolodvora. Prihod na kolodvor do 6.25. Podporniki in prijatelji »Ljubljane« vabljeni. — Predsednik.

Organizacija javnih nameščencev so-mišljenikov SLS ima danes svoj redni sestanek ob 20. uri (8. uri zvečer) v kleti I. del. kons. društva, Kongresni trg 2. — Na sestanku se bo poročalo o izvršenem delu glede spreminjevalnih predlogov uradniškega zakona, uredbe draginskih doklad in odloka o uvrstitvi! Poroča tudi tovariš računski svetnik Pirc, ki se je mudil v Belgradu, o stanju vprašanja glede zgoraj imenovanih sprememb. Tovariši! Pridite polnoštevilno! — Predsednik.

Dobrodelno društvo grafičnega delavstva za Slovenijo priredi v nedeljo, 28. septembra t. l. celodnevni družabni pešizlet k Sv. Katarini nad Medvodami. Zbirališče ob ¾8 zjutraj pred glavnim vhodom ljubljanskega velesejma (Gospodsvetska cesta). Odhod točno ob 8. uri v smeri proti Podutiku ne glede na število udeležencev. Vabljeni tudi prijatelji društva. V slučaju slabega vremena se izlet vrši naslednjo nedeljo (5. okt.).

Prostovoljno gasilno društvo Laverca priredi v nedeljo, dne 28. t. m. veselico z srečolovom in domačimi zabavami pri Alojziju Kastelcu na Laverci. K obilni udeležbi vabi odbor.

Turistika in sport.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da ostanejo odprte sledeče koče: 1. Koča na Kamniškem sedlu do 6. oktobra; v slučaju slabega vremena se zatvori 29. septembra t. l.; 2. Koča v Kamniški Bistrici (celo leto); 3. Koča na Veliki Planini (celo leto); 4. Koča pri Triglavskih jezerih do 30. septembra; 5. Vodnikova koča na Velem polju do preklica; 6. Erjavčeva koča na Vršču do 28. septembra; 7. Obe koči na Golici do nadaljnjega. Osrednji odbor SPD.

Polzvedovanja.

Pozabljena je bila v nedeljo 21. t. m. zvečer v kolodvorskem parku v Celju med 23. in 24. uro na klopi rujava denarnica s precejšnjo gotovino in zlatino. Pošteni najditelj naj jo odda proti visoki nagradi na policijskem ravnatelstvu v Celju. Izgubljene stvari so drag spomin. 5836

Farina gegenüber z rdečim lotosovim cvetom na etiketi je edino prava izvirna kolonjska voda svetovno priznane prve destilerije v Kolinu: Johann Maria Farina gegenüber dem Jülichs Platz.

Izpred sodišča.

Mesarji hitro vozijo, to je znano, je rekel sodnik. Dosti imam dokazov. Ker obtoženca ni, se obsodi v odsotnosti: mesar Rudolf Pušnik je kriv, da je ogrozil javno varnost s tem, da je po Celovski cesti v Šiški prehitro vozil, dasi je bila cesta zelo obljudena in da je na poziv javnega organa, konja še bolj pognal, mesto da bi hitrost zmanjšal, in se obsodi po § 427 na 100 Din globe ali, če ne plača, na dva dni zapore.

Nerodna Reza. Reza Kastelic, posestnica v Šmarju, stara, toda zelo navihana in prefrigana žena, je bila obtožena, da je ukradla pri Kranju v Ljubljani 250 Din vredno črno pelerino, ki je visela na kuhinjskih vratih. — Ko je vstopila žena v sodno dvorano, jo je sodnik takoj spoznal in jo je pozdravil z besedami: Aha, vi ste pa tista Reza, ki ste marlo ukradla. Ja, gospod, ta prava sem. — Koliko ste že takrat dobila? En teden, odgovori žena, in sem ga tudi pošteno osedela. — No, sedaj imate pa zopet podobno nerodnost. Kranjc trdi, da ste mu ukradla iz kuhinje črno pelerino. Povejte nam zakaj ste se splazili po tihem zopet v Kranjevo kuhinjo. Mesto uje pa se je oglasil Kranjc, ker je žena premišljevala kaj bi rekla, in je povedal, da je zalotil obtoženko, ko se je plazila v kuhinjo. Ustavil jo je in vprašal, kaj hoče. Žena, vidno prestrašena, pa mu je odgovorila, da je mislila, da je tu prodajalna in je hotela kupiti jesiha in olja. Svoje nerodnosti pa se je še le zavedla nerodna Reza, ko sem jo vprašal, če bo spravila jesiha in olje v žep, ker ni imela nobene steklenice. — No, Reza, kaj pravite k temu? Vrhtega ste bila pa že 10 krat kaznovana radi raznih tatvin. — Ja, gospod, sodnik, res sem bila kaznovana, pelerine pa le nisem vzela, pa mi dokažite. In ker se ženi res ni mogla tatvina dokazati, je bila oproščena. Ko je sodnik razglasil oprostilno sodbo in je ženo smeje in dobrohotno posvaril z besedami: »Mat', mat', kam bote prišli! ga je pa žena že skoro osorno zavrnila: »Kaj sem pa vam ukradla!« In gotovo bi se bila ta nerodna Reza še s sodnikom sprla, da jo ni ta kratko in odločno odslovil iz sodne dvorane, odkoder je zadovoljno godrnjaje odšla. — In ko se je pričela že druga obravnava se je še vedno čul njen oster glas s ceste, kjer je škodoželjno oštevala svojega ovaditelja in mu je zabijavala: »Rekli ste mi, da sem nerodna, pa sem le pametna.

Predrago vino? Trije gostilničarji iz Loške doline so bili obtoženi, da so navijali cene pri vinu, katero so prodajali tako drago, da so imeli po odbitku stroškov kar 37¼% čistega dobička in so s tem prekoračili dopuščen čistí zaslužek za 12¼%. — Točili so vino po 48 kron liter. Okrajni sodnik v Ložu je vse tri obsodil radi navijanje cen za življenske potrebščine, ker so zahtevali več dobička kot 25%. — Obsojeni so bili vsak na 300 Din denarne globe in pa še poleg tega vsak na nekaj zapore. Obenem pa se jim je zaplenilo tudi vino, ki so je točili. — Vsi trije obtoženci so se pritožili radi krivde in zaradi previsoke kazni, zastopnik javne obtožbe pa

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampooom!

se je pritožil radi prenizke kazni. Senat je dopustil naknadne dokaze, katere so ponudili obtoženci, v svrhu dokaza, da so imeli z vinom in točenjem toliko stroškov, da je cena po 48 kron za liter popolnoma odgovarjala predpisanim odstotkom zaslužka. Njihov zagovornik dr. Adlešić je ugotavljal, da sodba nima temeljite podlage. Obračun glede stroškov temelji na čudnih dedukcijah in je na eni

strani minujejozen, na drugi pa površen. Celo loška dolina toči vino po teh cenah, ovadeni pa so bili samo ti trije obtoženci. Tudi je prvi sodnik pomanjkljivo postopal, ker ni računski obrabe inventarja, posebno v podeželskih gostilnah, kjer večkrat frče kozarci in steklenice, za njimi pa zbeže pretepači in pušče birta brez denarja na črepih. Sodišče je vse to upoštevalo ter je vzklic javnega to-

žitelja zavrnilo, njihovemu vzklicu pa ugodilo, tako da so bili vsi trije oproščeni in dobe tudi zaplenjeno vino nazaj.

Zadoščenje. Hlapca Antona Greljo je obdolžil njegov gospodar Janez Dolinar v Križah, da mu je ukradel na pustni torek 175 dinarjev gotovine, nekaj obleke in orodja in da je pobegnil. Greljo so prijeli in ker fant ni mogel dokazati da ni izvršil tatvine, je bil

obsojen na 14 dni zapora. Fant pa uverjen, da je nedolžen, se je pritožil. In res se je izkazalo, da on ni bil tat. Med tem časom je našel namreč gospodar v omari med perilom raztresen denar, o katerem so trdili, da ga je obtoženec ukradel. Kdo je denar raztresel po omari, tega niso in tudi ne bodo ugotovili, fant pa je bil oproščen, ker res ni nobenega dokaza, da je on kaj vzel.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamkol

Absolventinja
dvoraz. trgov. šole išče primernega mesta. Ponudbe na upravo pod »Hvala« 5846

PREKLIC.
Podpisani Luka Penšek v Sošanju preklidem in obžalujem vse govorice o g. Josipu Cater, trgovcu v Celju, češ, da je on vzel neki les v Šmartnem, kot neresnične in neutemeljene ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.
Luka Penšek.

NAPRODAJ JE nekaj urarskega orodja
Poizve se v Mesnem domu pri g. Kumelju. 5855

VINOGRADNIKI! VINOTRŽCI!
Trgovci v Zagrebu prevzame komisijsko zalogo prvovrstnih štajerskih vin. Klet in posoda na razpolago. Mesna poraba ca 1 vagon. Pozorčene ponudbe poslati na ANTE ZMESIC, ZAGREB, Kukovičeva ulica 3, II. nadst.

POSESTVO
obstoječe iz hiše in gospodarskih poslopj, lepih njiv in travnikov, lepo z bukovino in smrekami zaraščeno, gozdnih delov za posekati, od far. cerkve, šole in železniške postaje oddaljeno 10 minut, se prodaja. Vprašati pri lastniku IVANU EHEMANN, Slovenska vas, pošta Stara cerkev pri Kočevju. 5894

PEKOV. VAJENCA
sprejme pekarija v ljublj. okolici. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod štev. 5918.

ČEBULO
lepo, kg K 7.—, KROMPIR, lep, kg K 5.— razpošilja vsako množino franco PTUJ: E. RESMAN, trgovec, Stojanci, p. Ptuj.

PRODA SE KLAVIR
(Stutzflügel), malo rabljen, in lep HARMONIJSKI po ugodni ceni. — Poizve se pri Jos. Heybal, Kamnik.

SOBO
priprosto opremljeno z ali brez hrane, v sredini ali periferiji mesta, ISČE s 1. okt. invalid. Gre tudi kot sostanovalec. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Invalide«.

Dobre OGLARJE,
se sprejme takoj v trajno delo. Zglasiti se je pri upravi gozdnega veleposredstva GORJANC, postaja Kandija. Pismena vprašanja na: IVAN ŠISKA, tovarnar v Ljubljani, Metelkova ulica 4. 5839

Iščem v najem
event. kupim TRGOVINO z meš. blagom na prometnem kraju. Prevzamem tudi blago z inventarjem. Ponudbe pod »Prometna trgovina« št. 5797 na upravo »Slovenca«.

POZOR!
Naprodaj takoj poceni POSESTVO v Trnovem hribu, obstoječe iz hiše in gospodar. poslopja, sadonosnika in njive. Pripravno za rudarja; od rudnika Hudajama pri Laškem pol ure oddaljeno. Več pri lastniku GRESAK Ivan, Gornja Rečica 57, p. Laškem.

STANOVANJE
oziroma kompletna HIŠA z vrtni se odda v NAJEM v predmestju Ljubljane, event. tudi prodaja. Naslov se izve pri upravi pod številko 5905.

NAPRODAJ elektro-motor
8 PS, 300 volt, enakomerni tok. Ogledati od 11—15 vsak dan pri Tehn. dr. »JAKOR«, Kotnikova ul. poleg elektrar.

Prodaj 2 POSTELJI
orehovi, novi, z 1200 Din. Naslov v upravi pod 5920.

KUPI se dobro obranjen »FORD«
AUTOGARAZA THALER.

AGILEN ZASTOPNIK
ISČE zastopstvo večjih tvrdk izvežban je za vse stroke. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Zastopnik št. 5895«.

Rabim za takoj dobro izvežb. brusača
za POLNOJARMENIK ter **gatrsta**
za Spaltgatter. — Ponudbe na upravo lista pod štev. 5837.

Sprejme se čevljarški pomočnik
dobro izvežban, na tedensko plačo za popravila. Na željo tudi s hrano in stanovanjem. ANTON BRECELJ, čevljar, mojster, Gajeva ulica št. 2, Ljubljana. 5884

Kanalizirajte edino s cementnimi cevmi znanke „Vulkan“
ki je strojni izdelek, presega vse dosežanje ročno delo, gladkosti, trdnosti, natančnosti stike, je lažji, kar je važno pri želeniških transportih in pri polaganju. Velika zaloga cevi, strošnikov, plošč za tlak. Iščemo terazno in vsa stavbena dela.

Jos. Cihlař, Ljubljana
Dunajska cesta 67. Telefon 735

Šofer
ki bi čez zimo opravljal tudi druga dela, se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Pismente ponudbe, če mogoče s sliko, na upravo »Slovenca« pod šifro: »ŠOFER« štev. 5883.

UČENKO
poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina mešanega blaga VIKTOR WEIBL, Metlika.

Sprejem pridno in pošteno DEKLE z dežele
za vsa hišna opravila. Naslov v upravi pod št. 5887.

PRODAJALKA
pridna in poštena, s četrletno prakso, želi premeniti mesto v kakšni mešani trgovini. — Ponudbe na upravo pod 5830.

Kovine BAKER, MED, PAKFONG, ROTGUSS, mehki SVINEC, ODPADKE kupujemo po najvišjih cenah. Po robo pošljemo. — »BUTONIA«, Zagreb, Horvačanska cesta 29, telefon 2261. 5208

Prvovrstne premože
po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih dobavljamo. Dom. čebita trgovina s premožem Ljubljana, Wolfova 1/II.

Šivalne stroje na obroke
najboljših tovarn z mnogimi pohvalnimi izjavami in 10-letn. jamstvom za šivilje in krojače ter čevljarje kupite NAJCENEJE pri L. REBOLJ v KRANJU. — Stroji so tudi za umetno vezanje, ki se podučuje pri meni vsak čas brezplačno.

Gostilničarji, pozor!
Prima ogrske in dom. SALAME, polnomasteni trapistovski SIR kakor tudi POLEMENDOLEC prve vrste nudi I. Buzzolini delikatesna trgovina in LAJUTRKOVALNICA, LJUBLJANA, 4153 Lingerjeva ulica.

Telegrafične drogove,
kostanjeve, jelove in bukovne kupuje FRUCTUS, Ljubljana, Tabor št. 2. 5862

SLAMOREZNICA
dobro ohranjena, naprodaj. — Ogleda se: Rimska cesta št. 3, pritličje. 5854

Trgov. pomočnik
izvežban v mešani in manufakturni stroki, z večletno prakso, zanesljiv in vesten, želi premeniti mesto. Naslov pri upravi pod številko 5853.

POHIŠTVO
prodajam kompletno za spalnico iz črešnjevega, za kuhinjo pa iz mehkega lesa. Od strokovnjaka je cenjeno nad Din 17.500, prodajam pa vsled opustitve načrta vse skupaj za dinarjev 10.500. Ugodno je tudi za preprodajalca. Naslov pod štev. 5860 v upravi lista.

PRITLIČNO HIŠO
blizu Ljubljane, prodajam. Pripravna za čevljarja ali kleparja, ker teh ni v bližini. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5857.

PRODAM:
1 Mannlicher-Schönauer in 1 Scheibenzimmerstutzen (za lov. društva), 8 Sägescharfscheiben, 3 kom. cirkularnih žag, Otto Lueger, Lexikon der gesamten Technik (sedem zvezkov), 7 kg medene pločevine, 1 daljnogled za planinska društva. (Ogleda se od 10—12.) Naslov pove uprava lista pod štev. 5811.

Vajenec
za mizarstvo obrt. se sprejme. FRANC PREK, Dravljica.

Trgovska hiša
SE PRODA na Bledu. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod štev. 5694.

MLIN in ŽAGA
naprodaj na veliki, stalni vodi, kjer ni voda nikdar ne prevelika in ne premajhna. Jez naraven. Mlin je s 6 pari kamnov in stope. — Vse v najboljšem stanju. — Naslov v upravi lista pod štev. 5235.

NAJBOLJŠA NAJCENEJŠA NAJUSPEŠNEJŠA

REKLAMA
so oglasi v »Slovenca«.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze sočutja povodom smrti našega nezabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta, strica in svaka, gospoda

Mihaela Mramorja

kakor tudi za spremstvo blagopokojnega na njegovi zadnji poti, za darovano cvetje in gg. pevcev za ginljivi žalostinski najiskrenejša zahvala.

V Novem mestu, dne 25. septembra 1924.

Rodbina MRAMOR-KOBE.

TRGOVSKA BANKA D. D. - LJUBLJANA

Dunajska cesta 4 - (v lastni stavbi)

PODRUŽNICE:

Maribor
Novomesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

KAPITAL IN REZERVE DIN 18.300.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd

Telefoni: 139, 146, 458

Charles Pettit:

Zgodba o grbavcu in mandarinu

(Konec.) 8

Šedmo poglavje.

Medtem pa sta se obadva skopljence žurila, da izvedeta zapoved svojega gospodarja. Ko sta ga privedla na dvorišče, sta ga naslonila na deblo drevesa, na katerem je imel biti obešen. Nato sta zahtevala vrh in lestev, da bi jo mogla pritrčiti v vrh drevesa.

Na njihov klic so od vseh strani prihiteli služabniki, da jima pomagajo pri kazni.

Ko je bil grbavec obkrožen od služinčadi, ki se je norčevala iz njega, je še vedno upal, da se blagorodje vendar še premisli. Saj ni ta mandarin edini, ki ima nekoliko soli v glavi!

Toda kmalu je uvidel, da je izgubljen: vrh je že bila pritrjena v vrh drevesa in solitno napravljena zanjka se je zibala pred njegovim nosom.

Krup se je razlegel prav do gospejnih sob in je prišel na uho gospe Cheng-Ki-Ping.

Ko je izvedela, da bo obešen nek grbavec, je zagnala v vesel krik in prosila vljudno glavarja skopljencev, da bi jo pustil na prostor kazni.

Bilo ji je dovoljeno.

Stopicaje po svojih drobnih nožicah je prispela tje tako hitro, kot so ji to dopuščali tesni aristokratski čevljički.

Ko je grbavec zagledal, da se mu bliža lepa gospa, katere obraz ves seva od nebeskega veselja, je čutil v svojem srcu

globoko zadoščenje; kajti bil je silno galanten in je kaj rad ugajal ženskam.

Poklonil se ji je z glavo (več namreč ni mogel) in ji rekel:

»Silno sem vesel, gospa, da vam bom delal tako zabavo. Brez dvoma si želite odrezati konec vrvi in ga spraviti kot talisman ... to priča o dobri naravi. Vendar pa mi pravi vaše vzhicenje, da je morda še kak drugi vzrok. Ali bi bil preveč indiskreten, če vas prosim, da mi ga razložite?«

Gospa Cheng-Ki-Ping se je nekoliko obotavljala; nato je zarudela; nato pa je povedala s pritajenim glasom:

»Naj bol Vedite, da sem bila kruto tepena samo zato, ker sem svojemu soprogu hotela pripovedovati zgodbo o grbavcu! ... Vi ste tudi grbast!«

»Torej boste sedaj maščevanje« je smeje še pristavil mali starec; in laskavo je sklenil:

»Zaman sem skušal priučiti književnike dobrega okusa; toda vidim, da bi bilo neplodno učiti ženske logiko. Saj jo že imajo od narave ... To me tolaži, najlepša hvala gospa! ...«

Med tem pa so se že služabniki zgnatli okoli njega in mu vrgli zanjko okoli vratu. Toda ker je bila glava popolnoma med rameni, je bilo to težko opravilo; in služabniki so mrmrali in bili nejevoljni.

Grbavec je smatral za nepotrebno prekratki se s služinčadjo, ki pa tudi ne bi razumela njegovih besed.

Zaklesnutev pri obešanju mu je dovolila, da se še nekoliko porazgovori z gospo in obdruje njeno prostodušnost.

Uboga dama je bila iz sebe, ko se je zavedla, da je kaznjencu zaupala malo preveč. Približala se mu je, sklonila k ušesom in ga prosila:

»Prisezite mi, gospod, da ne boste po mestu razširili govorice, da sem bila tepena. Bila bi zelo osramočena.

Grbavec se je nasmehnil in rekel:

»Čemu prisega, če bom prav sedaj obešen?«

Toda gospa Cheng-Ki-Ping je še vedno vztrajala na svojem.

»Prisezite pri tem, kar vam je najsvežeje! kajti pozneje vas bodo morda došli drugi književniki pri Rumenem Vreleu ... in tudi, če se morda vaš duh utelesi in pride bivati v to mesto ...«

Sedaj je on resno izjavil:

»Pri svoji grbi, gospa, vam zagotavljam, da bom v par minutah najdiskretnější od vseh ljudi. In če se bom pozneje še kdaj učlovelil, se bom prav tako malo vtikal v ženske zgodbe kakor v gledališke spletke.«

Sedaj šele je bila gospa Cheng-Ki-Ping pomirjena. Kajti ta grbavec je bil videti pošten mož, ki je zmožen držati svojo besedo tudi na drugem svetu, ali v drugem življenju.

Med tem pogovorom je bila zanjka že varno položena okoli vratu pacienta.

»Pazite, obesite me dobro,« je nosljaje nasvetoval svojim strežajem, nato se je obrnil k gospej:

»Vrv vam bo prinesla srečo, gospa! ... dotikala se bo moje grbe.«

To so bile njegove zadnje besede.

Služabniki so kriknili »He! han!«, da bi potegnili vsi hkrati in so ga dvignili visoko v vrh drevesa; in v tej višini je začel kazati jezik tem neumnim ljudem, dokler ni izdihnil svoje duše.

(L'Opinion-Revue de la Semaine illustrée. 20. avril et 27. avril 1923.)

=====

NOVE UČNE KNJIGE

iz zaloge Jugoslov. knjigarne v Ljubljani:

Komatar-Dr. Capuder, Zgodovina novega veka za višje razrede srednjih šol (izide začetek oktobra).

Bučar, Zgodovina srednjega veka za višje razrede srednjih šol, vez. Din 60.—.

Kržišnik, Zemljepis za srednje šole III. del, vezano Din 28.—.

Bučar, Zgodovina novega veka za nižje razrede srednjih šol. Din 35.—.

Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev za višje razrede srednjih šol. (Izide začetek oktobra.)

Melik, Zemljepis kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Din 32.—.

Sodnik, Logaritmi. Petdecimalne logaritmične in goniometrične (trigonometrične) tabele. Din 28.—.

Ing. Novak, Zemljepisni atlas kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, sedem zemljevidov. Din 48.—.

Ing. Kregar, Praktična perspektiva (izšla kot rokopis).

V zalogi so tudi šolske knjige za vse osnovne, meščanske in srednje šole.

=====

Pozor! Pohištvo Pozor!

PO ZNIZANI CENI se prodaja: moderne spalnice, jedilnice, kuhinje, pisalne mize ameriškega sistema in drugo pohištvo. Sprejemajo se naročila. — **ANDREJ KREGAR**, strojno mizarstvo, Vižmarje — št. Vid nad Ljubljano. — Zaloge nasproti postaje Vižmarje. 2850

Modistka Horvat
STARI TRG

prodaja bele klobuke od 150 do 200 Din, dvobarvne po 170 Din, enobarvne po 140 Din, različne baržunaste in druge novosti po najnižjih cenah. Zalni klobuki v zalogi.

KLAVIRJE

in HARMONIJE na obroke: Bösendorfer, Förster, Steinway etc. Vse instrumente za bleh- in strah- godbo, strune in žice vseh vrst na debelo in drobno. **ALFONZ BREZNIK**, Ljubljana, Mestni trg 3 (pri magistratu). Najspesob. tvrdka Jugoslavije.

Strojno pletenje.

Daje se pouk v strojnem pletenju pod ugodn. plačilnimi pogoji. — Ponudbe na upravo pod šifro »POUK«.

Storže

jelove, borove ter ŽE-
LOD in ŽIR kupuje

Fructus

LJUBLJANA, Tabor 2.

Krompir, orehe,

suhe gobe, belo proso in druge deželne pridelke, KUPUJEM vsako množino in plačujem najvišje. — **ANTON TRAVIZAN**, trgovec, Bršljin, p. Novo mesto. 5629

Inserati v »Slovenca« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

Aleks. Gjud ml.

LJUBLJANA,
Kongresni trg št. 6.

Higijenično urejeni moderni damski česalni salon. Zaloge slovite specialitete za dame: Komfor krema kraljice Marije. Specialiteta: Lasni obročki in vsa lasna dela. Odprto: od 1/2 8. do 12. ure in od 1/2 2. do 7. ure, ob sobotah do 8. ure zvečer.

Naznanjam, da OTVORIM dne 1. oktobra

ZOBNI ATELJE

EMIL PIRH, konc. zobotehnik.

Pred Školijo 1/I, — Ljubljana.

Fani Bricelj, Ljubljana

Resljeva cesta 22.

KLOBUČARSTVO IN SLAMNIKARSTVO.

Preoblikovanje, nakinečevanje, moderniziranje - vsakovrstnih slamnikov in klobukov za dame in gospode.

Ugodno kupiš:

Nogavice navadne Din 19.—, svil. flor Din 39.—, volnene jopice Din 68.— in 98.—, zimске rokavice Din 25.—, Crép de Chine Din 95.—, 130.—, damska srajca Din 39.— ter drugo blago po konkurenčnih cenah pri

A. SINKOVEC nasl. K. SOSS
Ljubljana, Mestni trg 19

CEMENT

H. PETRIČ
LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA
CESTA 16
Telefon 343

MODERNA**PARNA ŽAGA**

kompletno urejena, v gozdbogatem kraju Slovenije (pogon Lanz-lokomobila, 45 PS) se takoj — event. tudi strojna oprema (polnojarmenik, cirkulari, 1 nihalna žaga, lokomobil kakor zgoraj etc.) — posebej PRODA oz. ODDA v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 5896.

Kralj. dvorni goslar

M. Mušič

Ljubljana

Selenburgova ul. 6
Specialist v godalnih inst. mentih.
Prvovrstna zaloga vseh glasbenih potrebščin. po konkurenč. cenah.

Za centralne kurjave

najprimernejši je visokokalorični Trobnodolski premog. Dobavlja ga po originalni rudniški ceni gl. zastopnik premogokopa Trobnidol

DOM. ČEBIN

trg. s premogom, LJUBLJANA, Wolfova ulica 1./II.

Trapist - sir

znano najboljši, 1a, kilogram po 28 Din. - Malo pokvarjen 25 Din iste kvalitete, razpošilja s pošto vsako količino

SIRARSKA ZADRUGA
OBOROVO-ORLE, Hrvatska.

GOSPODIČNO

k OTROKOM, intelig., iz obrazeno, ki govori perfekt nemški jezik, ima ljubezen do otrok ter je vešča šivanja in bi bila opora gospodinj, iščem proti dobri plači k 3 otrokom v starosti 9, 4 1/2 in 3 let za NOVI SAD. Ponudbe pod »Ljubezen do otrok« št. 5892 na upravo.

OBJAVA!

Opozorjam p. n. občinstvo kakor tudi moje odjemalce, da **RAFKO HEINRIHAR**, moj nečak in bivši pisarniški uslužbenec, nima nobene pravice na moj račun sprejemati denarja, kakor tudi ne sklepati kakšne kupčije, ker sem ga že odslovil dne 4. aprila 1924 radi nepravilnega ravnanja. Toliko p. n. odjemalcem in občinstvu v ravnanje.

IVAN HEINRIHAR,
lesni trgovec, Boh. Bistrica.

PERJE

kemično čiščeno, za pernice in blazine, kg Din 60.—, Belo gosje perje, skubljeno, kg Din 200.—, prima beli pub, kg Din 400.—, razpošilja po povzetju

Josip Brozović

ZAGREB, Boškovičeva ulica št. 18. Lastna tvornica perja

Priporočamo tvrdko**Josip Petelinc**

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rujavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Solingen in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

Inserirajte v »Slovenca«!

Tovarna v bliž. Ljubljane sprejme za svojo delavsko kuhinjo

SAMOSTOJNO KUCHARICO

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in plačilnih zahtev na upravo lista pod šifro »KUCHARICA« št. 5928.

ZADRUŽNA ELEKTRARNA NA VRHNIKI

r. z. z. o. z.

razpisuje mesto

elektromonterija ter obratovodje

z takojšnjim vstopom. — Ponudbe naj se vpošljejo z kratko navedbo službenih mest in plačilnih pogojev na gornjo zadrugo.

Royal Mail Line

Kr. angleška pošto-parobrodna linija.

General. zastopstvo

za kraljevino SHS:

Zagreb

Trg 1. štev. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v

Novi Jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILFAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Dopisovanje v vseh jezikih.

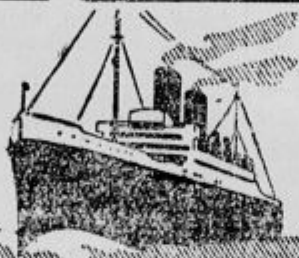
Odvetnik**DR. IVAN STANOVNIK**

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 7, I. nadstropje.

(Hiša Vzajemne posojilnice.)

COSULICH-LINIJA

Odhod parnika „Atlanta“

za Južno Ameriko in sicer v Brazilijo in Argentinijo, kateri odplove iz domače luke „Split“

dne 16. oktobra 1924.

Parnik prevaža potnike iz Splita v Santos in Buenos-Aires. — Odprava potnikov iz Ljubljane in Zagreba dne 13. oktobra 1924 v jutranjih urah.

Vsa navodila daje takoj in brezplačno „Cosulich-Line“

Generalno zastopstvo za kraljevino SHS

J. G. Drašković

Zagreb, cesta „B“ 3.

in zastopstvo za Slovenijo

Simon Kmetec, Ljubljana, Kolodvorska 30

Telefon 66.

Broj 9256-1924.

Natječaj.

Kod podpisanog gradskog poglavarstva imade se u smislu zaključka gradskog zastupstva od 25. srpnja 1924, čl. XI. sjed. zap. popuniti mjesto

gradskog gradjevnog inžinira

pa za popunjenje tog mjesta razpisuje ovime natječaj.

Namještenje je u smislu § 4. Propisnika o statusu i uredjenju beriva urednika i službenika grada Sušaka prve godine privremeno, a definitivno će namještenje uzliediti prema uspješnom službovanju prve godine.

Služba gradskog inžinira počima sa VIII. plaćevnim razredom, a svršava sa VI.

Plaća, doplatci i stanarina analogno kao kod državnih činovnika prema zakonu od 14. ožujka 1922 o prevodjenju na dinarske plaće odnosno zakonu od 28. veljače 1922 o dodatcima na skupoću, a osim toga 50% povišice na lični i porodični dodatak, ovo potonje do uredjenja prinaldežnosti i položaja gradskih činovnika prema novom zakonu o državnim činovnicima, što će uzliediti najkasnije sa 1. siečnja 1925.

Natjecatelji, koji moraju biti naši državljani, neka svoje propisno taksirane molbe podnosu ovom gradskom poglavarstvu najkasnije do 25. listopada 1924 i molbi prilože: 1. krstni (rodni) list; 2. domovnicu; 3. svjedočbe (diplome) o stručnoj školskoj spremi; 4. svjedočbe o dosedanjem službovanju ili praksi; 5. svjedočbu o moralnom vladanju — i 6. uredovnu liečničku svjedočbu o zdravlju odnosno sposobnosti za vršenje službe.

Natjecateljima slobodno je staviti u molbi i svoje posebne zahtjeve. Naplate za vanjska uredovanja dat će se posebice za pojedina uredovanja ili paušalno.

Pošto gradska občina Sušak imade svoj vodovod, to će se između natjecatelja dati prednost onima, koji se izkažu, da su u stanju upravu vodovoda s uspješom voditi.

Gradsko poglavarstvo Sušak,

dne 16. septembra 1924.

Načelnik: KUČIĆ v. r.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 10

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun pošto-čkovnega urada za Slovenijo štev. 11.945, v Zagrebu štev. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLEJ.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vlogo na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.